

Meediat ei saa usaldada

Põhja-Tallinna linnaosavalitsus korraldas Salme kultuurikeskuses meediaseminari, kus esinesid linnaosavanem Karin Tammemägi, Riigikogu liige Yana Toom, Tallinna Brüsseli esinduse juht Allan Alaküla, Põhja-Tallinna linnaosavalitsuse avalike suhete juht Margus Eek ja allakirjutanu. Ettekannete sisuks olid näited meedia manipuleerimisest rahva teadusega. Nenditi, et tänast Eesti meediat usaldada ei saa.

Näiteks rääkis Tammemägi sellest, kui ohtlik on see, kuidas meie kommerts-telekanalite *reality-show*'des kasutatakse ära lapsi, isegi siis, kui nende vanemad on selleks nõusoleku andnud. „Telekanaleid huvitab ainult raha, mis nende seriaalide pealt saadakse. Neid ei huvita laste tulevik ega turvalisus,“ rääkis linnaosajuht.

Tammemägi sõnul on raskete perede temaatikaga väga hästi kursis ka kohalike omavalitsuste sotsiaaltöötajad, kes võtaksid enda peale eestkoste,

kuid neil sageli ei lasta oma tööd hästi teha, kuna nad saavad meedias kohe kaela süüdistuse, et nad olevat oma huvide eest väljas – näiteks vanainimeste hooldamise puhkudel, kui tekib üksikvanurite vara küsimus.

„Sotsiaaltöötaja taandub meedia survele, aga varsti näeme, et vaimuvaeseks jäänud vanainimese vara on omastanud see, kes meediale kaebama läks,“ rääkis Tammemägi. Ta kutsus ajakirjanikke üles rohkem probleemidesse süüvima. Ka

laste puhul hoiatas ta, et ülesvõetud kaadrid jäävad alles aastateks, ja kui lapsed kasvavad, ei soovi nad, et kunagi nende häda mõnes julmas sõus jäädvustati. Juba praegu on ette tulnud enesetappe ja vaimset sandistamist. Meedia-käras kipub ka kohus nõrgaks jääma.

„Sotsiaaltöötajaid peaks rohkem usaldama,“ lõpetas Tammemägi.

Yana Toom on endine ajalehe *Stolitsa* peatoimetaja, ning ta tunnistas, et sageli jäid tal ajakirjani-

Alaküla

kutöös mõnikord käed lühikeseks – seepärast ta Riigikogusse kandideeriski, muutmaks seadusandlust, et see inimesi realselt aitaks, et kogu lahendus ei piirduks ainult emotsionaalse kõlapinnaga ajakirjanduse veergudel. Toom meenutas ka vabariigi aastapäeva aegset „ajakirjandust“, kus mitu päeva arutati kleitide üle, kuid ei mainitud seda, et 23. veebruari öösel võeti vastu Kreekat toetav 357 miljoni euro suurune abipakett.

„Nii loobki õukonna meedia kuvandi, et Riigikogu ei tee midagi, ainult valitsus on hea, kes hoolib,“ ironiseeris Toom. Tema sõnul ajakirjanikud Riigikogu ja eriti opositsiooni suurt tööd lihtsalt ei kajasta.

Alaküla väitis, et ikkagi väljaannete omanikud on need, kes suunavad oma meediatooteid. „Rahvusriikide meedia on tugevam kui EL-i meedia,“ kinnitas ta.

„Nõukogude ajal oli vastupidi – Kesktelevisioon oli ikkagi tugevam ja mõjusam kui kohalik,“ tuletas Alaküla meelde.

Ta ütles ka, et praegu tundub paljudele, eriti möödunud streikide kajastust vaadates, et meedia oleks nagu asunud rahva poolele. Tema sõnul see nii siiski ei ole. „Viimasel 20 aastal on kostnud ka valitsuskriitilisi häälid – aga see läheb alati enne valimisi üle. Vahepeal lastakse organiseeritult auru välja.“ Alaküla arvates võib see vahel käest äraminna, näiteks *perestroika* läks Nõukogude valitsusel käest ära. „Kuid kuni ajakirjandust juhivad Kadastik, H. H. Luik, Allikmaa ja Samost, on kahe parempartei võim Eestis garanteeritud.“

Allakirjutanu meenus seminari kuulajatele seda, et aeg-ajalt kostab Eestis igatsust vasakpoolse ajalehe järele; viimati kirjutas sellest

oma blogis 8. märtsil Võru ajakirjanik Inno Tähismaa. Kuid sünkroonis Alakülaga võib kinnitada, et kuni omanikud on need ja need, ja neil on raha, ja paljudel juhtudel tuleb raha hoopiski välismaalt, siis Eesti vasakpoolsemate jõudude killustumise tõttu ei saa ilmuda ka nende ühine ajaleht, mis kataks vasakpoolsema valitsuse võimuletuleku.

Rõhutasin ka seda, et Keskerakond ei ole vasakpoolne, vaid tsentripartei, ja Keskest vasakul pool peaksid idealiselt asuma sotsid, vasakparteilased ja kas või kommunistid. Siis saaks ka Keskerakond võtta sisse oma õige, keskklassi esindava positsiooni. Praegu aga loodetakse, et Keskerakond peaks justkui andma ja täitma vasakpoolseid lubadusi. Aga miks keegi ei tule selle peale, et nõuda midagi sotsidelt? Sotsid on ju väga kaua positsioneerinud ennast lihtviisil „Savisaare vastu“, ja sellega

nende programm üldjoontes piirdubki.

Margus Eek

kutsus kuulajaid üles vaatama kaugemale, mis hakkab toimuma Eesti majanduses. Näiteks: miks on ehitatud külade vahele (Mäo, Jõhvi, eriti Haljala) hirmkalleid ja mõttetuid ringristmikke? Kas selleks, et transiit saaks kiiremini tühjendada meie maa põlevkivist, fosforiidist, metsast, paest, tagatipuks isegi magedast veest?

Ajakirjandus neid teemasid ei käsitle – selle asemel lepikse kõikides väljaannetes kaanepoiss Kalle Laanetiga, kellele kulutatud ohtrad meediailjonid on teinud Eestit ainult väesemaks ja õnnetu-maks – sest Laaneti-suguse kuvandi varjus on toimunud maa tühjendamine tööstusest, põllumajandusest ja noorest põlvkonnast.

Urmi Reinde peatoimetaja

Fotod: INDREK VEISERIK

Tammemägi

Meediavabaduse tabelid toodavad ebatäpsust

Rahvusvahelise Ajakirjanike Föderatsiooni (IFJ) president Jim Boumelha kirjutas 12. veebruaril oma blogis sellest, mida endast tegelikult kujutavad nn. meediavabaduse eest võitlevad mittetulundusühingud.

Boumelha sõnul tegutsevad ajakirjandusvabadusega seotud MTÜ-d oma rahastajate surve tõttu agaralt, et konkurentide ees avalikku tähelepanu võita. Samas pole neil pressivabadusega tegelejatel ajakirjandusega otsest sidet. See pole aga neid takistanud viimase aastakümne jooksul kommenteerimast peamisi ajakir-

jandusega seotud teemasid, suhtlemast erinevate riigitegelastega, tegemast poliitilisi avaldusi ilma ajakirjanike arvamust küsimata.

Mängus on suured rahad

IFJ president mõnab, et teatud juhtudel on nende MTÜ-de tegevuse tulemusel konkret-

sete teemade avalik arutelu tugevasti takistatud. Teiselt poolt on need „vaba meedia“ eest hea seisvad MTÜ-d Boumelha väitel ülbelt kaaperdanud olulised seminarid ja konverentsid, kus on kehtestatud neile sobivad agendad ja tulemused, mis otseselt puudutavad ka ajakirjanikke. „Muutes end pisikesteks globaalseteks korporatsioonideks, on mitmed MTÜ-d saavutanud mini-impeeriumi staatuse, levides üle maailma, kus just nemad esinevad kui tõelised vaba ajakirjanduse

kaitsjad,“ kirjutab IFJ president. Ta tõdeb, et enamik neist MTÜ-dest poleks saavutanud oma praegust staatust geopoliitilist haaret omavate mõjukate finantseerijateta. Need MTÜ-d on tõepoolest väga mõjukad ja jõukad. Boumelha toob näiteks hiljuti toimunud araabia kevade. Pressivabadusega seotud MTÜ-d olid esimesed, kes mitmes araabia riigis tänu oma rahaliste toetajate abile sel ajal kanda kinnitasid. IFJ president toob välja USA välisministeeriumi tele-

grammi 30. aprillist 2009, mille avaldas hiljuti *Wikileaks*. See telegramm käsitleb juhtumit, kus raha anti ühele Egiptuse inimõiguste organisatsioonile läbi Marokos asuva Pressivabaduse Keskuse (*Center for Press Freedom*). Raha eraldati USA endise presidendi George W. Bushi Lähis-Ida Partnerluse Algatusprojekti raames. See projekt kulutas 17 Lähis-Ida riigis kokku üle 530 miljoni dollari. Nimetatud summa on sama suur kui ülemaailmselt 150 ajakirjanikeühendust koon-

dava IFJ-i 150 aastakäivet. „Seetõttu pole ka imestada, et meediavabadusega seotud MTÜ-d ei tunne kõrkuse ja ülbuse vallas mingeid piire,“ märgib Boumelha. Üheks põhiliseks manipulatsiooniks on neil MTÜ-del igaaastane riikide reastamine meediavabaduse järgi. Seda indeksit koostab ja avaldab Piirideta Reporterid (*Reporters sans frontières*).

Loe edasi lk 4

Juhtkiri

Sisekriitikud
Keskerakonna
autoriteeti ei
kõiguta!

ARVO JAAKSON
Eestimaa Rahvarinde
ja Keskerakonna asutajaliige

Eesti Ekspressis 1995. aasta 20. oktoobril avaldatud psühholoogiaprofessor Voldemar Kolga artiklist „Poliitiku murdmise psühholoogia“ võib lugeda: „Lühijuhend püüdnud panemiseks. Selgita välja poliitilise vastase nõrgim koht. Kuuluta välja eetika kriis (ära pane tähele, et inimkond on olnud selles juba paradiisiaiast välja ajamise momendist). Tee massimeedia abiga kärbses elav. Massimeedia tunneb alati sellest naudingut, kuna igaüks tunneb rõõmu äratagemisest. Rõhu igati ürginstinktile, a la Priscilla. Šamanismis peitub jõud.“

Nimetatud artiklis märgib Kolga, et kuna ratsionaalne arutelu Keskerakonna esimehe Edgar Savisaarega ei too oponentidele edu, siis tuleb kogu jutt üle kanda ürginstinkti maile, s.o musta jõu tasandile. Vast kõige efektselt tegi seda Kolga arvates professor Igor Gräzin. „Professor väitis, et ta lihtsalt ei suuda viibida ühes ruumis Edgar Savisaarega. Võimsamat argumenti on raske välja mõelda: Gräzin lihtsalt tunneb nii ja kogu moos,“ kirjutas Kolga.

President Toomas Hendrik Ilves on öelnud, et tema Edgar Savisaarele valitsuse moodustamist mitte kunagi ei luba. Samuti on öelnud peaminister Andrus Ansip, et tema Edgar Savisaare juhitud Keskerakonnaga koostööd ei tee mitte.

Endiste ja praeguste rahulolematute keskerakondlaste Kalle Laaneti, Ain Seppiku, Rainer Vakra ja mõne teise viga on selles, et ei peeta dialoogi oma erakonna sees, milleks on suurepärane võimalus erakonna juhatuse või kongresside vaheajal töötava volikogu näol. Selle asemel minnakse, ilmselt eesmärgiks valitsuskalitsiooni kintsu kaapida, Keskerakonda halvustavate artiklitega välja avalikku meediasse.

KESKMÕTE: Keskerakond on endiselt tugev partei oma 13 000 liikmega. Mida arvab sellest vaevalt tuhandik, see ei kõiguta Keskerakonna autoriteeti ega muuda partei programmi, mis on jätkuvalt suunatud Eestimaa inimeste teenimisele.

1995. aasta 21. oktoobril toimunud Keskerakonna erakorralisel kongressil valiti kuue kandidaadi seast erakonna uueks esimeheks Andra Veidemann. Mitte kuidagi ei meenu, et Keskerakonda oleks siis kaasatud valitsusse. Kas oli siis „puhastustöö“ puudulik? Välja astunud seitsmikule andis valitsuskalitsioon lubaduse neile jätkuvalt kindlustada asepiikri koht. Ka see lubadus jäi täitmata. Seejärel asutati Arengupartei. Pole kuulnud ka selle kuulumisest valitsusse või koalitsiooni.

1996. aasta 31. märtsil toimunud Keskerakonna korralisel kongressil valiti erakonna esimeheks tagasi Edgar Savisaar. Pereheitmine Keskerakonnas toimus ka 2004. aastal. Siis oli lahkujaid 8. Ka neid inimesi ei näe me täna valitsuses.

Kuid Keskerakonna ülesanne pole iga hinna eest võimule tõusta. Eesmärgiks on kujundada riigi poliitikat – olles ise kas koalitsioonis või opositsioonis. Muide, vahepeal on Keskerakond kahel korral pärast 1996. aastat ju olnud valitsuses.

Keskerakond on endiselt tugev partei oma 13 000 liikmega. Mida arvab sellest vaevalt tuhandik, see ei kõiguta Keskerakonna autoriteeti ega muuda partei programmi, mis on jätkuvalt suunatud Eestimaa inimeste teenimisele. Soovitan Keskerakonna riigikoguliikmetel keskenduda oma põhitööle, milleks neil on praegu soodne võimalus, s.t survestada valitsust. Rahvas ootab häid ja hoolivaid otsuseid, tulgu nende algatamine koalitsioonilt või opositsioonilt.

Keskerakonnast ja Edgar Savisaarest maalikse mõnikord tonti – aga ainult kadeda käega, on öelnud Eino Baskin. Olen kindel, et varem või hiljem tuleb aeg, kus Keskerakond peab võtma vastutuse riigijuhtimises, olles sellises koalitsioonis, kus tunnustatakse Keskerakonna valimisprogrammi.

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee 6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee 6 274 571
Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee 6 274 573

Toimetuse käsikirja ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

NÄDALA NUPUD

„Jumal, päästa ungarlased pankade käest!“

23. detsembril 2011 saatis USA riigisekretär Hillary Clinton (*pildil vasakul*) Ungari peaministrile Viktor Orbánile (*pildil paremal*) agressiivses toonis kirja, kus kritiseeris parempoolse FIDESZ partei liidrit ja tema valitsust demokraatlike institutsioonide süsteemi hävitamise eest. Budapesti meedia tsiteeris sel ajal Ameerika kommentaatoreid Washingtonis, kes rõhutasid, et kommunismi kokkuvarisemisest saadik pole Ungari ja USA vahel eksisteerinud niivõrd pingelist olukorda kui praegu ning et Obama administratsioon vabaneks meeleldi Orbánist.

Ungari peaminister aga kinnitas 15. märtsil kümnetele tuhandetele toetajatele, et ei kavatsenud põlvi longu lasta EL-i surve ees ega muuta mullu vastu võetud seadusi, ning võrdles „Euroopa bürookraate“ Nõukogude „aparatsi-kutega“. Pidades parlamendihoone ees kõnet madjarite 1848. aasta Habsburgide ülemvõimu vastase ülestõusu aastapäeva puhul, ütles Orbán, et samasugust vabadusvõitlust peab Ungari ka

täna. „Ungarist ei saa kolooniat!“ hüüdis peaminister juubeldavale rahvale. Hämmastab, kui vähe on Eesti meedia kajastanud EL-i liikmesmaa Ungari murrangulisi sündmusi, samal ajal kui pidevalt antakse meile ülevaateid kaugest Süüriast. Vaid marginaalses portaalis *rahvuslane.blogspot.com* on võimalik vaadata kaadreid 21. jaanuaril Budapestis toimunud rahumeelsest EL-i vastasest rahvameeleavaldusest, kus võrreldi, et Euroopa Liit on kestnud 55 aastat, IMF 67 aastat, USA 236 aastat ja Ungari 1116 aastat. Rahvas kandis uskumatult avameelseid plakateid, mis andsid mõista, et ungarlased, erinevalt eestlastest, on suutnud mõista EL-i poliitika tegelikku olemust ja seda, et idaeurooplased on jäetud koloniaalmaade staatusesse.

Üks ilmekamaid plakateid kandis sõnumit: „Jumal, päästa meid Goldman Sachs käest!“ (*Goldman Sachs* on üks suuremaid USA investeerimispanku.) Kõigevägevama abi lähitulevikuks läheb kahtlemata vaja, sest oma julguse ja iseseisvuspüüete tõttu ootab Ungarit tõenäoliselt ees suur hulk rahvusvahelisi sanktsioone, millega euroliit juba algust tegi.

Noorte liberaalide asepresident kohtus kesknootega

17. märtsil Keskerakonna Noortekogu esimees Jaanus Riibe ja aseesimees Kätlin Joala kohtusid Toompeal ülemaailmse noorte liberaalide katusorganisatsiooni IFLRY asepresidendi Stanislav Anastassoviga. Ettepanek kohtumiseks tuli IFLRY asepresidendilt. Kohtumisel arutati, kuidas tihendada noortekogu ja IFLRY kontakte ning teha ühist koostööd rahvusvahelisel tasandil. Anastassov tundis huvi ka Eesti

üldise poliitilise olukorra vastu. Kõneluse käigus tuli jutuks näiteks äsjane õpetajate ja ametiühingute suurstreik. Kohtumise lõpus lepitati kokku, et edaspidi peetakse aktiivsemat otsesuhtlust ja leitakse lähiajal võimalusi uuesti kohtuda.

Pildil: Ülemaailmse noorte liberaalide katusorganisatsiooni asepresident Stanislav Anastassov (paremal) ja kesknootte juht Jaanus Riibe Tallinnas.

HIIBUSE NÄDAL

HEA PEALEHAKKAMINE ON SIISKI VAID POOL VÕITU (RAHVATARKUS)

Laanet ei saanud lõpuni oma eksimusest aru

Keskerakonna ajalukku lisandus taaskord mälestamisväärne peatükike. Kõigepealt saatis erakond laiali nabi pressiteate: „Esmaspäeva, 19. märtsi õhtul kogunenud Keskerakonna juhatus otsustas toetada aukohtu otsust arvata erakonnast välja Riigikogu liige Kalle Laanet. Keskerakonna aukohus leidis, et Kalle Laanet on kahjustanud erakonna mainet ning tuleks erakonnast välja arvata. Laaneti välja arvamise poolt hääletas 9 juhatuse liiget, välja arvamise vastu 5 juhatuse liiget ning erapooletuks jäi 2 liiget.“

URMI REINDE
urmi@kesknadal.ee

Eelmisel nädalal arutas Keskerakonna aukohus Kalle Klandorfi eesistumisel Riigikogu Keskfraktsiooni liikmete Kalle Laaneti ja Rainer Vakra erakonna ja selle juhtkonna pihta sihitud väljaütlemisi avalikus meediaruumis. Aukohtul oli palunud seda teha Keskerakonna Tartumaa piirkonna liige Gleeri Paur, kes oli lisanud oma avaldusele pikki näiteid mõlema mehe sõnadest-mõte-

test, mis on sügavalt solvanud erakondlasi üle kogu maa. Ka Kesknädala toimetuses on tulnud viimaste kuude jooksul hulk samasisulisi telefonikõnesid ja kirju, millest osa oleme ka avaldanud. Signaalide mõte on olnud üks: kas Keskerakond kui suur ja väärrika ajalooaga partei tõesti peab taluma mõne üksiku erakonnaliikme demonstratiivset üleolekut ning mõnikord isegi avalikku sõimu?

Eriti oli pahandajatele meelde jäänud ETV saade „Kahekõne“, kus Kalle Laanet andis intervjuu Priit Kuusele ja lubas seal endale arvamust, et ega Savisaarest enne lahti ei saa, kui Tallinnas kukub Keskerakonna võim. Kas keegi kujutaks ette mõne

reformierakondlase sellesarnast ütlust Ansipi kohta? Samuti meenutati Vakra kirikuulsaat diagnoosi „Savisaare meeskonna surmaagooniat“ kohta, kui meest tabas esimene isiklik poliitiline ebameeldivus, milles ta millegipärast süüdistas otseseid Keskerakonna juhtkonda. Kui Laanet hääletati erakonnast välja, siis Vakra puhul arvestati tema noorust ja avaldati lootust, et temast veel asja saab, ning teda karistati vaid noomitusega ja talle erakondliku järelevaataja nimetamisega.

Lisaks raskustele aru saada, mida ühe meeskonna liikmena tohib avalikult rääkida ja mida mitte, oli Laanetil tõsiseid probleeme ka erakonna muude põhikirjaliste punktide täit-

misega – ta on erakonnale üks suuremaid võlgasi. Ja ega ta aru ei saanudki, et milleski eksib. Küll aga said tema vigadest ja sobimatuses aru need kümned ja isegi sajad inimesed, kes aitasid Riigikogu liikmed nende kõrgetele erakondlikele positsioonidele ja nüüd peavad tänu Laaneti-sugustele n-ö käppa imema. Võibki öelda, et Laaneti heitis erakonnast välja põhiliselt lihtliikmete sügav alandustunne ja nende poolt juhtkonnale suunatud küsimus: kui kaua veel te kannatate endale pähelaskmist?

Ka juhatuse liikmed, kes Laaneti väljaheitmisele vastu hääletasid, võiksid mõelda, missuguste jõudude teenistuses on ikkagi need inimesed,

kes erakonna sees pärast kongressi jätkavad erakonna lammutamist, millest nad ise „erakonna ühtsuse“ loosungi all nii innustunult räägivad. Kalle Laanet heideti välja organisatsiooni liikmete poolt, kes annavad endale aru, et organisatsiooni liikmeks olemine toob kaasa mitte ainult (sõna)vabaduse, vaid ka põhikirjalised kohustused. Mõelgem, kui kaua saaksime ettevõttes töötada, kui üle päeva kõigis infokanalites halvustaksime firma juhtkonda? Lõpude lõpuks pole ju tegemist millegi muuga kui võimu ülevõtmise katkematu protsessiga ebademokraatlikul viisil. Kesknädala trükkimekuni ei olnud teada, kas keegi Laaneti toetajatest Keskerakonnast vabatahtlikult lahkuks.

Erakonnad väljaheitmiste puhastustules

Reformierakond viskas Viimsi vallavanema parteist välja. Oktoober 2002

Reformierakond otsustas parteist välja visata Viimsi vallavanema Kaido Metsma, heites talle ette vallavolikogu otsuste eiramist varem sundvõõrandatud Viimsi koolihoone ostmisel. Reformierakonna Viimsi piirkonna juhatus põhjendab vallavanema väljaviskamist partei ridadest sellega, et Metsma kahjustab tegevusega erakonna mainet. Reformierakonna Viimsi piirkonna juhatus hinnangul eiras vallavanem volikogu otsust ning käitus omavoliliselt, võttes Viimsi vallavolikogu arvestamata vallale kohustusi, mida vald ei suuda täita.

Vene Balti Erakond viskas välja kuus liiget. August 2002

Vene Balti Erakonna Eestis (VBEE) juhatus kinnitas partei alorganisatsioonide otsuse visata parteist välja kuus inimest. Erakonna esimehe Viktor Lanbergi sõnul poliitikutud Tatjana Muravjova, Svetlana Melehhova, Juri Žitini, Vladimir Masterov, Vladimir Hazinski ja Vladimir Bragin visati parteist välja partei programmi ja põhikirja, partei teise kongressi otsuste ning parteidistsipliini ja -eetika jämedate rikkumiste eest. „Samuti otsustati nad välja visata selle eest, et nad esitasid salaja VBEE nimel avaldused Reformierakonnale ja teistele parteidele, osalemaks valimistel nende nimekirjades, eirates sellega partei teise kongressi ja juhatuse otsuseid,“ lisas Lanberg.

Res Publica eestseisus arvas kuus kohtlajärvelast erakonnast välja. November 2002

Koostöölepingu sõlmimise eest Keskerakonnaga Res Publicast välja visatud kuus Kohtla-Järve osakonna liiget ei tunnista eestseisuse otsust ja jätkavad Res Publica nimel tegutsemist. Kaks väljavisatud, Kohtla-Järve volikogu liikmed Hants Hint ja Vjatšeslav Akimov kinnitasid, et eestseisuse otsus on vastuolus Res Publica põhikirjaga ja nad kavatsevad selle vaidlustada erakonna aukohtus. „Seni oleme me Res Publica liikmed edasi. Eestseisus võib ainult teha soovitusi piirkondlikele aukohtule kedagi välja visata,“ ütles Hint, kes enda sõnul on jätkuvalt ka Res Publica Ida-Viru piirkonna ja Kohtla-Järve

osakonna juht. Väljavisatutel pole võimalust aukohtusse pöörduda Res Publica meediajuhi Allar Tankleri sõnul oli erakonna eestseisusel mittetulundusühingute seaduse järgi õigus Res Publicat diskrediteerinud isikud erakonna liikmeskonnast välja arvata. „Juriidiliselt pole siin mingit küsimust,“ kinnitas Tankler. Meediajuhi sõnul ei hakka Res Publica aukohus väljavisatud liikmete võimalikku protesti läbi vaatama. „Aukohus menetleb erakonna liikmetega seotud arusaamatusi, aga need kuus isikut ei ole enam Res Publica liikmed ja neil ei ole ka mingeid õigusi erakonna nimel tegutseda. Hants Hint peab aru saama, et pärast erakonna liikmeskonnast väljaheitmist ei saa ta enam olla Res Publica Ida-Viru piirkonna ja Kohtla-Järve osakonna juht,“ märkis Tankler.

Kiviõli volikogu aseesimees visati Reformierakonnast välja. Jaanuar 2004

Reformierakonna piirkonna juhatus otsustas erakonnast välja arvata Kiviõli volikogu aseesimehe Aleksandr Apolinsky, kes esitas linnavalitsusele eelarve muutmise ettepaneku, mis kärpis hariduskuludid rohkem kui miljoni krooni võrra. Ida-Virumaa piirkonna juhi Rein Aidma sõnul sai just haridusraha kärpimise soov kaalukeeleks Aleksandr Apolinsky väljaarvamisel Reformierakonnast. „Inimesel, kes on valmis hariduskuludid kärpima, et endale palgalist ametikohta kindlustada, ei ole meie ridades kohta,“ ütles Aidma. Kuna Apolinsky ise väitis, et lahkuks tekkunud erimeelsuste tõttu parteist omal soovil, siis on Aidma sõnul loomulik, et nende teed lähevad lahku. Apolinsky parteist väljaheitmine oli arutusel ka eelmisel aastal.

Isamaaliit viskas eksriigikogulase Jüri Kaveri oma ridadest välja. Juuli 2004

Isamaaliidu juhatus otsustas üksmeelselt arvata erakonnast välja Võru linnavolikogu liikme ja eksriigikogulase Jüri Kaveri. Juhatus mõistis hukka tema intrigeeriva tegevuse, mis isiklike ambitsioonide rahuldamise eesmärgil soodustas Võru linna juhtinud koalitsiooni kukutamist. Isamaaliidu Võru piirkond tegi juhatusele ettepaneku Jüri Kaveri väljaheitmiseks ebaväärika ja erakonda oluliselt kahjustanud käitumisest. Isamaaliidu ühe juhtpoliitiku sõnul ei pidanud erakond õigeks sellise

inimese jätkamist, kes isikliku heaolu saavutamiseks on valmis pöörama parteile selja. Isamaaliidu esimehe Tunne Kelami sõnul oli erakonna juhatuse kiire ja üksmeelne otsus sellises olukorras ainuvõimalik. „Isamaaliit on väärtustanud kogu olemasolu jooksul aatelist, põhimõttekindlust ja usaldusväärsust. Meil on piinlik, et Jüri Kaver on petnud meie valijaid ja kahjustanud Isamaaliidu mainet,“ ütles Kelam.

Reformierakond viskas Andres Jaadla välja. Oktoober 2005

Reformierakonna juhatus heitis erakonnast välja Rakvere linnapea Andres Jaadla. Jaadla väljaheitmise otsuse langetas erakonna Rakvere piirkond. Jaadla kandideeris Reformierakonna liikmena valimisliidu „Kodulinn Rakvere“ nimekirjas, pärast valimisi asus „Kodulinn Rakvere“ koalitsiooni moodustama, jättes Reformierakonna Rakveres opositsiooni. Jaadla väljaheitmisest erakonnast räägiti juba enne valimisi, kuid siis võttis Reformierakonna Rakvere piirkond vastu otsuse, millega avaldati omapoolset toetust „Kodulinn Rakvere“ valimisnimekirjale.

„Juhatus leidis üheselt, et Reformierakonnas on arvamuste paljusid igati vertivatav, kuid ei ole mõeldav, et mõned reformierakondlased on opositsioonis ja mõned koalitsioonis ja justkui vastutavad, aga samas ka ei vastuta piirkonnas tehtavate otsuste eest,“ põhjendas Jaadla väljaheitmist erakonna peasekretär Kristen Michal. „Meil on ka tava, et erakonna juhatus austab oma piirkondade tahtmist, ning kui suuri küsitavusi ei ole, siis nende ettepanekul ridade puhastamiseks ka läbi lähevad.“

11. märtsil 2009 võeti Jaadla Reformierakonda tagasi.

Sotsiaaldemokraadid viskasid Mardna volikogu fraktsioonist välja. Detsember 2005

Tallinna linnavolikogu SDE fraktsioon heitis rahvaliidulase Peeter Mardna enda ridadest välja. „Mardna on avalikult tunnistanud, et hääletas linnavolikogu esimehe valimisel koalitsiooni kandidaadi poolt, kuigi SDE ja Rahvaliit on linnavolikogus opositsioonis,“ põhjendas erakond. „Me ei pidanud seda esialgu väga suureks patuks,“ ütles fraktsiooni esimees, Rahvaliidu Tallinna linnaühen-

duse esimees Erika Salumäe. „Mardna põhjendas seda sooviga aidata uus linnavõim ametisse ja tagada linna sujuv juhtimine. Muret valmistas vaid see, et ta enne hääletust toimunud fraktsiooni koosolekul oma plaanist vaikus. Täna otsuse põhjuseks on hoopis see, et me ei saa Mardna põhjendusi enam tõsiselt võtta.“

Res Publica heitis nelja aastaga välja 283 liiget. Märts 2006

Viimase nelja aastaga on kõige kergemalt oma liikmetest loobunud Res Publica, kelle ridadest on selle ajaga välja visatud 283 inimest. Isamaaliit on samal ajal lahkuda palunud 14, Rahvaliit kuuel ja Sotsiaaldemokraatlik Erakond (SDE) ühel inimesel.

Sotsid viskasid Ilvese peale kaevanu parteist välja. Mai 2006

SDE arvas erakonnast välja väliseestlase Ilvi Jõe-Cannoni, kes palus Europarlamendile saadetud kirjas uurida väidetavat palgamaksmist saadik Toomas Hendrik Ilvese abikaasale.

SDE peasekretär Randel Länts ütles, et erakonna juhatus otsustas Jõe-Cannoni parteist välja heita, kuna ta rikkus erakonna põhikirja, mis kohustab hoida kõrgel erakonna mainet. SDE pressiesindaja täpsustas, et probleem oli selles, et erakonna liige ei otsinud õigust otse Ilveselt, vaid pöördus oma süüdistusest ajakirjandusse. Ilvi Jõe-Cannon ütles, et kaalub võimalust kaevata otsus erakonna aukohtusse. Jõe-Cannon saatis Europarlamendi presidendile Joseph Borrellile kirja, milles avaldas kahtlust, et Toomas Hendrik Ilves on võtnud oma Tallinna büroo palgale abikaasa Evelini, hoolimata sellest, et viimane tegelikult tööd ei tee. „Evelin Ilves ei ole kunagi töötanud Toomas Hendrik Ilvese nõunikuna, ei Euroopa Parlamendi liikmeks oleku ajal ega ka varem,“ kinnitas Ilves ise.

Reformierakond viskas oma liikme välja volikogus valesti hääletamise pärast. Detsember 2007

Reformierakonna Tallinna piirkonnaorganisatsioon otsustas lõpetada Tallinna linnavoliniku Svetlana Melehhova erakondliku kuuluvuse. Erakonna piirkonnajuhi Andrus Umboja sõnul on Melehhova regulaarselt puudunud fraktsiooni koosolekutelt ning

ta ei tunne huvi fraktsiooni tegevuste vastu. Samuti hääletab Melehhova volikogus risti vastu fraktsioonits otsustatule.

Sotsid viskasid väheste hääletaru üle kaevanud mehe oma ridadest välja. November 2009

SDE Pärnumaa piirkonna juhatus tegi erakonna juhatusele ettepaneku arvata ebaväärika käitumise ja erakonna maine kahjustamise pärast sotsiaaldemokraatide ridadest välja Audru osakonna liige Heiki Merirand. Erakonna juhatus toetas seda otsust.

Audru valla volikogusse kandideerinud Merirand vaidlustas nii maakonna kui vabariigi valimiskomisjonis oma väljajäämise volikogust ning nõudis volikokku pääsenud erakonnakaaslaste asendamist endaga. „Et tema käitumine on piirkonna juhatusele varemgi probleeme valmistanud, ei näe me võimalust edasiseks koostööks,“ põhjendas SDE Pärnumaa piirkonna juht Epp Klooster.

Rahvaliit viskas oma aseesimehe parteist välja. Märts 2010

Rahvaliidu juhatus otsustas partei aseesimehe Ingvar Tšizikovi erakonnast välja arvata, sest erakonna aukohus oli tuvastatud tema käitumises eksimisi põhikirja ja üldtunnustatud käitumisnormide vastu. Tšizikov ei soostunud ka pärast eksimuste tehelepanu juhtimist erakonna juhtorganitega koostööd tegema. „Tegin juhatuses Tšizikovile ettepaneku teha edaspidi koostööd Rahvaliidu eesmärkide saavutamiseks, kuid kahjuks ei pidanud ta seda võimalikuks,“ selgitas Rahvaliidu esimees Karel Rüttil. Juhatus otsustas salajasel hääletusel Tšizikovi erakonnast välja arvata. Rahvaliidu aseesimeestena jätkavad Ene Tomberg, Kajar Lember ja Anto Liivat. Eelmise aasta lõpul Karel Rüttili kõrval Rahvaliidu esimehe kohale kandideerinud Ingvar Tšizikov on öelnud, et partei jääb ellu, kuid selleks tuleb kogu praegune juhtkond välja vahetada.

18. mail 2010 heitis Res Publica erakonna juhatus erakonnast välja 20 liiget, keda süüdistati „erakonda oluliselt määral kahjustamises“. Väljaheidetute seas olid Peeter Jalakas, Mikk Sarv, Airi Hallik-Konnula, Andres Laidvee, Andrus

Mäesepp, Anti Poolamets, Avo Kask, Dagmar Mattiinen, Egge Kulbok-Lattik, Elmer Joandi, Jaak Hohensee, Juta Luts, Jüri Ginter, Martin Vahi, Olev Leesmend, Ott Kõstner, Peep Tobreluts, Riho Raassild, Ruth Randoja ja Tanel Tammet.

28. ja 29. mail 2010 toimunud üldkogul võeti erakonnast välja heidetud liikmed tagasi. Otsustati, et nii väljaheidatud kui ka väljaheidajad ei kandideeri juhatuse järgmistele korralistele valimistele. Üldkogul järel teatades oma otsusest erakonnast lahkuda erakonna endised eestkõnelejad Peeter Jalakas ja Mikk Sarv.

Rahvaliidu juhatus heitis Aaviku ja Silbergi erakonnast välja. November 2010

Rahvaliidu juhatus otsustas heita erakonnast välja Uno Silbergi ja Piret Aaviku ning teha Helgi Männile noomituse. Rahvaliidu pressiesindaja Andres Raidi sõnul heitis juhatus Rahvaliidu Harju maakonnaühenduse esimehe Uno Silbergi välja erakonna liikmete maine kahjustamise, oma erakonnakaaslaste avaliku laimamise ja muu erakonda kahjustava tegevuse eest. Septembris oli Rahvaliidu volikogu tagandanud Silbergi volikogu esimehe kohalt. Erakonna naisteühenduse Epp endisele esinaisele Piret Aavikule heitis juhatus ette finantsdistsipliini rikkumist, partei maine kahjustamist ja tegevusi, mis ei olnud kooskõlas erakonna põhikirjaga ega ka hea tavaga.

Ühendatud Vasakpartei. 2010

2010. aastal eemaldati juhatuse otsusega erakonna nimekirjast erakonda aastail 1995–2004 juhtinud Tiit Toomsalu.

Andres Jaadla eirab oma erakonna soovitusi. Veebruar 2012

Kohtus süüdi mõistetud Andres Jaadla ei võta koduparteid kuulda ning jätkab Rakvere linnapeana. Reformierakonna Rakvere piirkonna juhatus kinnitas koos erakonna Rakvere linnavolikogu fraktsiooniga teist korda, et soovivat Viru maakohustus toimingupiirang rikkumises süüdimõistva otsuse saanud Rakvere linnapeal Andres Jaadlal peatada liikmelisus Reformierakonnas ja volitused linnapeana.

Kokkuvõtte koostatud meedias ilmunud uudiste põhjal

Meediavabaduse tabelid toodavad ebatäpsust

Algus esilehel

Pressivabaduse indeksit kujutatakse kui suunaandvat juhust, mis peaks näitama pressivabaduse olukorda erinevates riikides. Kuid Boumelha tunnistab, et iga-aastane indeksi avaldamine tegelikult ei aita kuidagi leevendada ajakirjanikele nende töös ette tulevat survet. Boumelha hinnangul ei ole pressivabaduse indeks tõsiseltvõetav meetod, mille kaudu vaadeldaks ja püütaks mõista neid väljakutseid, millega ajakirjanikud iga-päevaselt silmitsi seisavad.

Ajakirjanike tegelik olukord jääb tähelepanuta

Pressivabaduse indeksi avaldamine lükkab Boumelha sõnul pigem käima tsirkuse, kus valitsuste esindajad asuvad kaitsepositsioonidele ja tegelike probleemide analüüsi asemel näeme tähelepanu kõrvale juhtivat sõnamulinat. Valitsuste esindajaid huvitab üksnes see, miks teatud riigi indeks langes mullusega võrreldes 10 kohta allapoole. Või ei olda rahul sellega, et ollakse naaberriigist kõigest kaks kohta kõrgemal. Kogu pinnapealne veiderdamine käib üksnes selle nimel, milline riik on indeksis üles- ja milline allapoole nihkunud.

„Meediakommentaatorid võivad ju seda statistikat arutada ja üle korrata. Kuid tegu on pinnapealse indeksiga, mis vaevalt ei annab aimu tegelikust ajakirjandusvabaduse olukorrast, hoolimata Piirideta Reporterite julgetest väidetest justkui oleks nende

ÜRITAVAD ŠOKKEERIDA: Piirideta Reporterite plakat annab teada, et meediavabaduse eest tuleb hakata võitlema enne kui sellest võidakse ilma jääda. Ilusad sõnad ja kulukad plakatid, mis survestatud ajakirjanikke nende igapäevatöös paraku ei aita.

metodoloogia puhul tegemist tõelise teadusega,“ väidab Boumelha.

Meediavabaduse indeksit vaadeldes toob Boumelha näiteks Tuneesia ja Egiptuse, mis mõlemad kogesid eelmisel aastal murrangulisi muutusi. Tuneesia on tõusnud eelmise aastaga võrreldes indeksis 30 kohta, 164-lt 134-le. Kuid samal ajal on Egiptus kaotanud 39 kohta, langedes 166. kohale ja jäädes tabelis Laose ning Kuuba vahele. Boumelha sõnul ei veena Piirideta Reporterite põhjendused, et Egiptuses ajakirjanikke arreteeriti ja välisajakirjanikke heidutati, teda antud juhul üldse. Ka paneb teda imestama, miks on Saudi Araabia tabelis 158. kohal ehk 8 kohta kõrgemal Egiptusest, kui Saudi Araabia ajakirjanikud on madalamad kui muru, samal ajal kui Egiptuses nägid võimud meedia ohjeldamisel suurt vaeva.

Boumelha nimetab seda indeksit subjektiivseks ja tendentslikuks. Näiteks Cabo Verde on 9. ja Kanada 10. kohal. Taani on 11., Jamaica aga koos Saksamaaga 16. kohal. Niger on näiteks 29. ja Austraalia 30. kohal. Tanzania (34.) ja Paapia Uus-Guinea (35.) on aga eespool 38. kohal olevast Prantsusmaast.

MTÜ-d on vaid tööriistaks rahastajate käes

Boumelha toob välja, et USA langes indeksis 20. kohalt 47-le, kuna 25 ajakirjanikku vahistati „Occupy Wall Street“ demonstratsioonide ajal. 2006. aastal USA oli Piirideta Reporterite meediavabadustabelis läbi aegade madalaimal, 53. kohal. See resultaat tulenes George W. Bushi poolt sisse viidud ajakirjanike huve kahjustavast seadusandlusest, mis võeti vastu „rahvusliku julgeoleku“ kontekstis. 2009. aastal aga tõusis USA jälle indeksis 20. kohale, mille põhjustas Piirideta Reporterite sõnul „Obama mõju“. Just siin näitab see indeks Boumelha hinnangul oma metodoloogilist vigasust, sest hiljutine 25 ajakirjaniku vahistamine tulenes just Bushi-aegsete piirangute kehtestamisest.

Meediavabadusega tegelevate MTÜ-de rahastajad soovivad, et need MTÜ-d toodaksid just neile kasulikku informatsiooni, mis aitaks koostada nimekirju „halbade“ ja „headest“ riikidest. „Sellest aspektist on indeks, hoolimata oma vigadest, kahtlemata täiuslik instrument,“ arvas IFJ president.

Refereeris Indrek Veiserik
<http://ifjprez.blogspot.com>

Ajaleht PEALINN alustas selle aasta alguses katkendite avaldamist EDGAR SAVISAARE tänavu ilmuvast raamatust „Tõde Eestist“. Raamatut on selle väljaandja Paavo Pettai tutvustanud Kesknädalas (25. jaanuaril 2012). Samuti avaldas 15. veebruari Kesknädal Pealinnas ilmunud katkendi „Laar hävitas Eesti kesk-klassi 2900-eurose palgalisa eest“.

Täna jõuab esmakordselt lugejate ette teine osa sellest raamatust, teemaks – Eesti oma majanduse haihtumine.

Peale Eesti taasisesiseisumist hakkas Eesti sõltumatu majandus väga kiiresti arenema. Inimestele anti mitmekülgseid seaduslikke võimalusi tegelda eraettevõtlusega, ja neid võimalusi ka kasutati. Värskeid äriühinguid asutasid või kavatsesid asutada pea kõik, kellel oli ühiskonnale midagi pakkuda, kes soovisid osa saada tähtsast riigi sõltumatu majanduse edust ja kes tundsid soovi Eesti majandusarengus ühel või teisel põhjusel kaasa lüüa.

Inimesed ei kartnud ettevõtlust. Vastupidi, kõik soovisid sellest osa saada, selles nähti võimalust eneseteostuseks ja vahendit arenenud ühiskondadega võrreldava majandusvundamenti loomiseks. Kellel ei olnud julgust, oskusi või võimalust üksi alustamiseks, see tavaliselt koostööd teinud kellegagi, ja äri pandi ikkagi käima.

Loomulikult ei jõudnud ettevõtlusesse kogu elanikkond, kuid 1990-ndate alguse majanduspsühholoogilist fooni kirjeldades on oluline rõhutada, et ühiskonna valdava enamiku meelestatuse ettevõtluse suhtes oli positiivne ja soov selles osaleda täiesti olemas.

Eestlane on muutunud odavaks tootmisvahendiks võõramaise peremehe teenistuses

Tänast Eestit vaadates me mingit sellelaolist entusiasmi ja ettevõtluses edasipürgimist enam ei näe. Selle asemel märkame inimeste soovi töötada palgalisena ja olla kaitstud igat liiki äririskide vastu. Enam ei püüta teoks teha oma ärilisi ambitsioone ning tähtsamaks on kujunenud hoopis enda esmase heaolu tagamine ja kaitsmine väliste ohtude eest. Kõrvalt vaadates jääb mulje, justkui oleks Eesti ajaloo mitmed aastad ootamatult tagasi ja kätte jõudnud periood, kus kohalik inimene pole kuidagi kvalifitseeruv omaniku ja eestvedajana, vaid üksnes odava tootmisvahendina võõramaise peremehe teenistuses.

Miks on tänane Eesti majandus siis ikkagi jõudnud sellisesse seisusse, et kohalikud inimesed põgenevad ettevõtlusest, ei soovi olla oma äride omanikud

ja peavad ärilisest tegevusest paremaks isegi välismaale odavale lihttööle suundumist?

Kuna majanduslikud suundumused ja trendid kujunevad tavaliselt väga paljude väikes-tegurite koostöös tulemusena, siis on ühest vastust raske anda. Samas on võimalik välja tuua momente, mille üle Eesti majanduses kaevatakse, mida ette heidetakse, mida kardetakse ja millest ei suudeta enam üle saada.

Kõigepealt on oluline välja tuua, et paljud 1990-ndatel ettevõtlusesse läinud inimesed on saanud kätte oma tagasilöögid. Alustatud ettevõtmised ei ole vastu pidanud pikki aastaid ja on ühel või teisel põhjusel lõppenud. On loomulik, et ettevõtteid on oma algus ja lõpp, kuid Eesti majanduskeskkonna probleemiks on see, et korra komistanud ettevõtjatele ei anta enam uut

Ettevõtjad ei suuda olla kursis mängureeglite pideva muutmisega või lihtsalt on neil enda sellega kursis hoidmine üle ratsionaalsuspiiride kulukas.

võimalust. Seda eelkõige sotsiaalselt aspektist vaadatuna.

Pankrotid, maksejõuetused ja ajutised tegevusraskused on muutunud Eestis sellise kaaluga eksimusteks, mida ühiskond ei pea võimalikuks andestada, mille tõttu ettevõtja lahterdatakse läbikukkujaks ja mille pärast hakatakse temast eemale hoidma. Tegemist on tugeva psühholoogilise negatiivisega, millest suudavad üle olla ja pärast äpardusi ettevõtlust taas alustada vaid üksikud. Enamik ei soovi peale läbikukkumist sellise negatiivisest tulva vastu võidelda, ja lihtsalt taandub.

Ametnikuagarus tapab ettevõtluse

Paljud ettevõtlusest loobujad toovad põhjuseks Eesti administratiivse ja bürokraatliku agaruse. Tahtes olla Euroopas eriti väljapaistva pailapse rollis, on Eestis mindud ülereguleerituse teed. Kõik Brüsselist tulevad direktiivid

Eesti majandus Kuhu, miks ja kuidas

senti Eesti noori valmis välismaale tööle minema. 15-35-aastaste noorte 30 protsenti on valmis minema teise Euroopa riiki tööle piiramatult pikemaks perioodiks. Vaid 30 protsenti ei soovi töötada teise riigi elu noori tegelikult viib, ei tea keegi. Eesti parempoolne valimisprotsent on pigem noori Eestist ära ajanud ja ka haritud noortel ei paista olevat töökohti. Foto: Anu Ansberg/Järvamaa Eesti Südamaa

viiakse ellu punktuaalselt ja veel karmimalt, kui ette nähtud. Ametnike jaoks on oluliseks kiitus Euroopa Liidult ja täiesti ükskõikseks jätab neid see, millist efekti sellised direktiivid meie ettevõtete elujõulisusele avaldada võiksid. Ametnikkond ei

nad kunagi ettevõtlusesse ei läinud – olgugi et seda võib-olla omal ajal plaanisid. Nad on tänulikud, et ei muutunud seetõttu ametkondlik-administratiivseteks sihtmärkideks, ehk siis – ametnike kahurilihaks oma regulatiivsete eesmärkide läbisurumisel ning doonoriteks riigi poolt väärsusmaksatava maksuraha saamiseks.

Selline tõdemus nende inimeste poolt aga tähendab seda, et ettevõtjaid ja Eesti majanduse vedureid neist enam ei saa, ning seda vaatamata neis peituvale potentsiaalile.

mõista ega tahagi mõista seda, mis Eesti majanduse juurte juures toimub, ning veel vähem mahub ametnike arusaamisesse see, et Eesti ettevõtluse alustajate kaitseks võiks Brüsselis millelegi vastu väidelda või erandeid välja kaubelda.

Laenuurahale ligipääsu vähenemine on ka üheks põhjuseks, miks Eesti äri sektor tasapisi kokku kuivab. Kui majandus areneb ja paralleelselt tõuseb ka kulutuste tase, siis paratamatult peavad samuti laenude mahud kasvama. Täna Eestis tegutsevad pangad mitte aga ei laienda laenuandmise haaret, vaid tõmbavad seda kokku. Välispangad ei too kapitali Eestisse juurde, vaid viivad seda hoopis siit minema. Tulemuseks on olukord, kus pole enam lihtsalt raha, mille arvelt ettevõtlust arendada ja projekte ellu viia.

Veel on oluline tõdeda, et paljud majanduslikult ja organisatoorselt suutlikud inimesed on täna tänulikud, et

Eesti ettevõtluskeskkonnaga ei olda rahul ka veel seetõttu, et majandustegevust mõjutav seadusraamistik muutub pidevalt. Ettevõtjad ei suuda olla kursis mängureeglite pideva muutmisega või lihtsalt on neil enda sellega kursis hoidmine üle ratsionaalsuspiiride kulukas. Tulemuseks on olukord, kus õiguskuuleka käitumise saavutamisele kulub sedavõrd palju energiat, et põhitegevusega ei olegi võimalik pühendunult tegelda.

Eestis kasvab pidevalt peale noori, andekaid ja teotahelisi inimesi, kuid kui ühiskonnas leviv meelestatuse ettevõtlusega tegelemise suhtes on sedavõrd negatiivne nagu tänases Eestis, siis on see ka noori eemalepeletavaks signaaliks. Pigem valmistatakse karjääriks avalikus sektoris või töötamiseks välismaal, kui enda proovilepanekuks Eesti ettevõtluses. Sellest on kahju ja see paneb oma suure pitseri Eesti edasistele arenguvõimalustele.

Majanduse ülevõtmine. Kas kadus Eesti majandus?

KÕIGE KOHUTAVAM: Kõige kohutavam, mis Eesti majanduse ülevõtmisel sündis, on Eesti noore põlvkonna osutamine kodumaale mittevaljaluks. Edgar Savisaar kirjutab oma raamatus „Tõde Eestist“, et meie noori ei huvitagi kohaliku ettevõtluse ülestõõtamine, eriti pärast kriisiaegset pankrottide ja läbikukkumiste lainet. Meie äpardunud ettevõtjaid avalikkuses halvustatakse ja uusi peale ei tule.

2011. aasta alguses läbi viidud Eurobaromeetri küsitluse järgi on 64 protsentsastast eestimaalastest 37 protsentsastast ajaks ning 27 protsentsastast ajaks Euroopa riigis, kuid kuhu valitsus on ministrite suu läbi üritada Eestit odavtöömajanduses

Probleemide ahelreaktsiooni on käivitunud parempoolne valitsus

Ülalnimetatud ja paljud teised Eesti majandust õnestavad probleemid on esile kutsunud ahelreaktsiooni, mis süsteemselt nõrgestab Eesti võimalusi tekkinud madalseisust väljuda. Paratamatult tekib küsimus: kes on tekkinud olukorras süüdi ja kes peaks tulenevalt sellest võtma ka vastutuse?

Eestis pikalt võimu dikteerinud Reformierakond on läbi aegade olnud seisukohal, et vaesed, äpardjad, tagasilööke üleelanud ja üldse nõrgemad tuleb „maha kanda“ ja „ära visata“.

Süüdlast ei tule kaugelt otsida. Pinnapealseimigi probleemide analüüs näitab, et olukorra on sedavõrd kaugele viinud parempoolne ja ennast sõnades – kahjuks üksnes sõnades – ettevõtlussõbralikuks nimetav valitsus.

Eestis pikalt võimu dikteerinud Reformierakond on läbi aegade olnud seisukohal, et vaesed, äpardjad, tagasilööke üleelanud ja üldse nõrgemad tuleb

„maha kanda“ ja „ära visata“. Eesti ühiskond on üksnes tugevatele, kes kasvõi üle laipade minnes on suutnud ennast kehtestada. See hoiak on mõjutanud ühiskondlikke arusaamu sellisel määral, et ka ettevõtluses tagasilööke saanud peetakse õigete inimeste hulka mitte kuuluvaiks ja nendest hoitakse eemale. See on aga omakorda tinginud olukorra, kus tulenevalt ettevõtluses olevatest riskidest ja paratamatust tagasilöökidest lihtsalt ei soovita ses vallas oma kätt proovida. Inimesed ei taha sattuda põlatute hulka.

Ka ettevõtlust surmav ametnikuagarus ei tulene ju mitte kusagilt mujalt, kui valitsevate poliitikute veendumusest, kuidas Eesti riigis peab asju ajama. Valitsevad parempoolsed poliitikud ei ole mõistnud seda, et enne kui Eesti ettevõtlussektor suudab kanda Euroopa arenenud riikidega võrreldavat administratiivset koormat ning täita sama karne nõudeid, peavad Eesti ettevõtted muutuma sama tugevaks kui ettevõtted mujal Euroopas. Täna ei ole see aga kahjuks nii. Euroopa arenenud riikide ettevõtlus on arenenud sajaneid, Eesti ettevõtted on arenenud mõningad aastad. Imikule ei saa panna koormat, mida laotakse selga täiskasvanule. Valitsevad poliitikud ei ole seda mõistnud, ja tagajärjed pole lasknud ennast kaua oodata.

Soov puggeda Brüsseli ees ja kalduvus üles ehitada oma ametnikumaailma on Eestis muutunud sedavõrd intensiivseks, et ettevõtluses realselt toimuvat ei mõistetagi enam. Küsimus ei ole siinkohal aga üksikutes ametnikes kui indiviidides, vaid ametnikkonna kui terviku käitumises valituspoliitikult saadud juhtnõõride järgi ja etteantud ideoloogilisel taustal.

Panganduse ärakinkimine jättis kohalikud ettevõtted rahanälga

Kogu panganduse mängimine väliskapitali kätte ja kohaliku finantsteeninduse väljasuretamine ei ole samuti mitte kellegi teise teene, vaid tuleneb parempoolsete koalitsioonipoliitikute tegevusest. Sellise käitumise tagajärjeks on aga see, et laenuhaha pole Eestis kohaliku päritolu ettevõtlusele kättesaadav, ning see nähtus on muutunud täiendavaks mõjuriks ettevõtlusaktiivsuse vähenemisel.

Ka seadusandluse pidev muutumine ei tulene ju mitte kusagilt mujalt, kui vaid valitseva parempoolse poliitika

suutmatusest Eesti riiki süsteemselt ja stabiilselt arenada. Toimub tõmblemine küll ühes, küll teises suunas. Tulemuseks on pidevalt muutuvad seadused ja ettevõtlusele esitatavad nõuded, millega ei suudeta kaasas käia, millest ei saada aru ja mis tekitab täiendavat ebastabiilsust.

Ülalkirjeldatud nähtused, mis Eesti majandust survestavad, on viinud ettevõtlusaktiivsuse vähenemiseni ja on ka sisuliseks põhjuseks, miks Eesti kapitalil põhinev majandus kokku tõmbub. Õigem oleks ehk öelda, et Eesti taasiseseisvumise järgsest majanduspotentsiaalst ja entusiasmist on järele vaid riismed.

Turg aga teatavasti tühja kohta ei sallii ja kui kohalik kapital majandusest taandub, siis silutab see teed välismaisele kapitalile. Eriti soodsaks muutub väliskapitalile olukord aga siis, kui valitsevad poliitikud kohaliku ettevõtlust majan-

Toimub tõmblemine küll ühes, küll teises suunas. Tulemuseks on pidevalt muutuvad seadused ja ettevõtlusele esitatavad nõuded, millega ei suudeta kaasas käia, millest ei saada aru ja mis tekitab täiendavat ebastabiilsust.

duspoliitiliste meetmete abil otseselt tõrjuvad ja välismaist soosivad. Täpselt selline seis ongi Eestis tänaseks tekkinud.

Väliskapitali saamise nimel ei oleks õige ohverdada kohalikkude ettevõtlust

Väliskapital ei ole oma olemuselt midagi halba ja sellest on oma majandustes huvitatud valdav enamik maailma riike. Samas eeldatakse sellistel puhkudel, et välisinvestorid tegutsevad võrdsetel ja õiglasel alustel koos kohaliku ettevõtlusega ning täiendavad seda. Kui väliskapitali saamise nimel tuuakse ohvriks kohalik kapital ja ettevõtlus, siis seda positiivseks lugeda ei saa. Täpselt niisugust rada on aga Eestis mindud.

Sellise majanduspoliitika taustal ei ole ka midagi imetada, kui üha rohkemal määral võtab Eesti majandust üle väliskapital. Teiste riikide rahalise kontrolli alla läheb üks kriitiline sektor teise järel, alates pangandusest ja kindlustusest ning lõpetades kaubanduse ja kommunaalteenindusega. Kohalike inimeste rolliks jääb vaid olla seda välismaist äri toitvaks biomassiks, kes muudkui

Ka Eestisse investeringuid juba teinud välisinvestorid on teatud mõttes löksu sattunud. Nad tulid siia arvestusega, et Eesti majandus areneb ja kasvab, kuid kohal olles täheldasid, et tegelikult on tegemist sumbumisega, pankrottidega, inimeste põgenemisega välismaale, üldise ostujõu kiire kahanemisega.

maksab, maksab ja maksab.

Muidugi, kui vaadata teemat niisuguses kontekstis, et kui Eesti parempoolne poliitika on teinud sügava ja ennastohverdava kummarduse väliskapitalile, siis ses valdkonnas ei ole üldsegi saavutatud niisugusel tasemel tulemusi, kui oleks võinud. Nimelt oleks võinud nii suure väliskapitalile orienteerituse juures Eestis olla palju rohkem välisettevõtteid ja välisraha, kui seda on täna.

piir ka välisinvesteringute mahule. Seega on parempoolne poliitika, olles kohaliku majanduse vastu ja soosides välisfirmasid, kõrvetanud omaenda näppe.

Välisinvestorid võtavad viimast

Kuna parempoolne poliitika on viinud Eesti majanduse sumbumisfaasi, siis on ka siia investeringud juba teinud välisinvestorid teatud mõttes löksu sattunud. Nad tulid siia arvestusega, et Eesti majandus areneb ja kasvab, kuid kohal olles täheldasid, et tegelikult on tegemist sumbumisega, pankrottidega, inimeste põgenemisega välismaale, üldise ostujõu kiire kahanemisega.

Päästmaks oma investeringuid peavad nad kahanevalt tulult võtma, mis võtta annab. Tegemist on olukorraga, kus muidu väga positiivne ja arengule kaasa aitav välisinvesteering muutub destruktiivseks ja allakäiku kiirendavaks rahapaigutuseks. Täpselt niisugune situatsioon ongi Eestis tekkinud.

Väliskapital aitab Eestis kaasa hinnatõusule, teeb aktiivset lobby väliskapitali kaitsvate seaduste läbisurumiseks, viib juba rahasid vaikselt välja, käitades igas mõttes viisil, mis Eesti majanduse edasist arengut ei toeta.

Kokkuvõttes — Eesti majandus on suudetud parempoolse võimu all viia säravale ja positiivsele ettevõtlusriigile omaest sinnamaani, kus kohalik kapital põgeneb ettevõtlusest ja inimesed ei taha ettevõtjaks olemisest mõeldagi.

Suurt ettevõtlusperspektiivi enam ei näe siin riigis ka väga suure kontrolli saavutanud väliskapital. Välisinvestorid eeldasid, et teevad panuseid arenevasse ja targalt juhitud riiki, kuid on tänaseks petunud. Ollakse sunnitud võtma, mis võtta annab ja siis taanduma.

Kas sellist kahetsusväärset olukorda annab veel muuta, seda näitab tulevik.

Lenk Öhtulehes: „Kuidas võime nii juhmid olla?“

11. novembril 2010 ilmus Öhtulehes Heimar Lenki sulest arvamuskõne „Hüvasti, Kreenholm, roheline saar!“ – just äsja olid Rootsis olevad omanikud Narva tekstiilkombinaadi pankrotti lasknud. Lenk meenutas paljusid uuema vabariigi ajal teadmatusse hahitunud tööstusettevõtteid.

„Uskumatu, et Kreenholmi manufaktuuri võidakse pankrotti lasta! 19. sajandi suuremaid, 13 000 töö-

tajaga tekstiilkombinaate Euroopas, kergetööstuse lipulaev omaaegses Nõukogude Liidus, veel kolmkümmend aastat tagasi rohkem kui 10 000 kangru ja ketrajaga näidiskombinaat. Kreenholm oli õitsev tööstuskeskus oma kaupluste, lasteaedade, pagari- ja kondiitriaride, juuksurialongide, õmblusateljeede, pesumajade, kingsepatöökoja, pangakonktoorie, poliikliiniku, naistenoandla, kultuuripalee ja spordisaalidega, mis hoidis üleval tervet Narva linna,“ kirjutab Lenk, küsides: „Kuidas võime nii juhmid olla?“

„Üks tarkade meeste juhitud riik vist ei teeks nii, et parseldab oma edukaima ettevõtte välismaalaste kätte ja lubab selle siis pankrotti lasta,“ arwab Lenk. „Mäletan, et segadused manufaktuuri algasid kohe, kui ettevõtte rootslaste Kreenholmi Valduse kätte läks. Mida aasta edasi, seda kiiremini allakäiguspiraali pöörles.“

Tõepoolest, mis meiega lahti on? Meie, kes me olime endise NSV Liidu parim liiduvabariik kõrgeima tööviljakuse ja parima kvaliteediga. Meie toodang oli tuntud kodust kaugelgi. Klementi, Marati pesu, kleite või froteerätikuid osteti pakside kaupa. Tehase RET radiolaad Estonia oma erilist kvaliteetsete kölaritega tegid ilma isegi Sony kodumaal Jaapanis. Kaugel raja taga tunti meie vabrikuid Tarbeklaas, Polümeer, Ilmarine, Volta, Balti Manufaktuuri...

Kel soovi, suudaks pika nimekirja kokku seada. Supermajandite kohta Kirovi kalurikolhoosist alates ja Võrumaal õitsenud Linda kolhoosiga lõpetades, saaks veelgi pikema rea. Kuhu need kõik jäänud on? Ma saan aru, et erastati. Aga edasi?

Kuhu kadus Eesti kalatööstuse tootmiskoondis Ookean? Üks suuremaid varandusi, mis Eestil taasiseseisvumise hetkel oli. Statistikat? Palun, aasta 1973. Ookeani laevastikus oli 23 külmustraallaeva, 38 traallaeva, 4 ujuvbaasi, 7 transpordilaeva, 4 tanklaeva. Kus on nüüd Ookeani laevad?

Aga Eesti Merelaevandus? EKE, Linda, Uku, Sulev? Tubakavabrik Leek oli esimene, mis rootslaste kätte läks. Pärnu linavabrikusse toodi Vene aja lõpus ülimalt ajakohased tootmisliinid – uhkustati, et vaid kahele linakombinaadile kogu NSV Liidu osteti nii moodne sisustus. Kus see eestlaste uhkus nüüd on?“ ahastab Lenk.

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Mälestused on kapital, mille protsentidest inimesed elavad

Nõnda alustas pastor Jaan Lattik kunagi kaugete aastate eest oma kõnet Julius Kuperjanovi auks korraldatud mälestusaktusel.

Me võitsime mitte ainult Paju lahingu Valga lähistel, vaid kogu Vabadussõja. Saime aastasadade järel oma Eesti Vabariigi ning olimeselle üleõnnelikud ja rahul. Olemetähistanud Landeswehri ning Läti- ja Venemaa punaste üle saavutatud võidu aastapäevi. Aga nüüd oleme jõudnud aega, kus meie ei oska nii raskelt käteväideldud riigiga enam midagi peale hakata. Õpetajad, keda toetavad paljude muude elualade töötajad, on tulnud tänavatele ja nõuavad inimväärset palka. Kodud ja inimesed põlevad, kuna hõredaks tehtud päästekomandod ei jõua kauge maa tagant õigeaegselt kohale.

Või mis riik see on, kus valitsusmehed nimetavad oma rahvast lumpeniks? Oleme nii moraalselt ja füüsiliselt kui ka õiguslikult sandistatud.

Viimaste aastate jooksul on riigist, kus elab pisut üle miljoni inimese, lahkunud rohkem kui sada tuhat. Varsti võib see arv olla kahekordne või suuremgi.

Mis riik see on, kus võimueraad kasutab politseid, prokuratuuri ja kapot oma poliitilise rivaali ründamiseks ning kus need rünnakud on muutunud Keskerakonna suhtes niivõrd sagedasteks, et võivad rubriigis „Sai pisut müratud...“ tappa süütu inimese? Või oli see Rahvaliidu puhul teisiti?

Kui me rahvusvahelist õigusabi, nagu seda rakendatakse Valgevene valitseja Lukašenka taltsutamiseks, ei saa, lõpetame kas enesetapu, omakohtu või riigist põgenemise.

Ja pole meil olnud seda riiki isegi mitte niipalju, et püstitada meie iseseisvuse eest võidelnute mälestusmärk nii neile kui ka meile mõistetavas keeles ja sümbolikas. Tollased võitlejad ruttasid lahingusse adrakurgede tagant, põllult, alet tegemast. Samas ma ei ütle, et see märk peaks kujutama härjarakendit.

Parema idee puudumisel võinuks see mälestus olla raiutud traditsioonilisel kivil, aga ta ei tohtinuks olla ei ehitusmaterjal ega sümbolika poolest hingetu, külm, praaliv ega prassiv – langenute ajast ja ruumist kauge mõistmatu monstrum nii siinkui ka sealpool ajasilda. Praegune püstitis sai pigem edvistava valitsuse – Andrus Ansip peaministriks, Jaak Aaviksoo kaitseministriks – võimulolekuaja äramärkimiseks.

Meid, eestlasi hoiab püsti ja tuules sajandipikkune ajalugu. Me oleme uhked, et meil olid partisanijuhud Julius Kuperjanov, admiral Johan Pitka, aatemees Jüri Vilms ja paljud teised.

Me elame sellestki, et meie esimese vabariigi päevil olid eesti peekon ja või otsitud-nõutud Inglismaa ja teiste lääneriikide turul ning maailma hipodroomidel võisteldi ka eesti ratsahobustel. Me loeme täna ikka ja veel A. H. Tammsaaret, Eduard Vildet, Oskar Lutsu jt. Laulame „Meil aiaäärne tänavas“ ja „Õrn ööbik, kuhu tõttad sa?“.

Me vajame täna rohkem kui kunagi varem edasielamiseks mälestuste tuge. Olgu siis mälestuste kandjateks raamatud, fotod, tarbeesemed, tehnika, ehitised, mälestusmärgid või midagi muud. Seepärast on rõõm teadmisest, et Raadile plaanitakse uue Eesti Rahva Muuseumi rajamist. Saagu siis see ehitis ka arhitektuuriliselt ajasillaks vääriline.

Paul Hank, Antsla, Võrumaa

Tööpuudusest lihtsalt ei tohi vaikida

Töötuse teema on tegelikult tähelepanu alt ära kadunud. Reedeti ehk mõne koha peal veel vaikselt tiksub info, et isegi registreeritud töötus tegelikult ikka järjekindlalt kasvab. Aga see ongi kõik, ja ega sellelegi enam suurt keegi tähelepanu pööra. (Kusjuures huvitav on vaadata, kuidas isegi KE retoorikas töötute või vaeste teema järsku täiesti kadunud on ja see vägagi konkreetselt hoopis teemaga 'keskklass' asendunud. Kuhu iganes selle sõna kasvõi vägisi toppida annab. See uus punnitahtus lihtsalt juba torgib silma.)

Ei ammu enam jutte tööta inimestest, ega sellest, mis neist saama peaks või mida nendega ette võtta. Isegi mitte seda enam, et töötud laisad on või palgaga pirtsutavad. Ometi on ju see number endiselt üüratu, inimesed endiselt töötud, nüüdseks juba aastaid. Aga teema on nii ära kadunud, nagu seda probleemi ja neid inimesi enam polekski.

Ja vaadake, kui lihtsalt riik läbi saab. Pole ju mingit erilist abi neile inimestele kulutatud, ometi on nad endiselt ju ikkagi (kellegi armust) elus! Parempoolsete jaoks ju unelmate süsteem, mille kohta nad saavadki öelda, et süsteem toimib. Ja töötukassa kogub muidugi töötuse sildi all mühinal raha, mida suurt kellelegi enam ei maksta.

Pärnu poliitanalüütik

Enne päikese loojaminekut

Veel enne, kui näen viimast päikeseloojangut, tahan oma mõtetes andeks paluda kadunud vanaisalt seda, et olen teda oma mõtetes taga kirunud terve elu.

Arvasin tema põlvkonda ajudeta olevat, sest nad läksid oma kodumaalt võõrale maale. Alles nüüd saan aru, et olen selle põlvkonna suhtes valel arvamusel olnud. Tsaariaegsele Venemaale asus massiliselt elama eesti rahvast. Nad ei läinud sinna orjadeks, vaid said metsa ja maad, ehtisid uhked hooned ning olid enda peremehed. Oli eesti kool ja kirik, sündis palju lapsi.

Siis aga tuli Venemaale revolutsioon, mis tegi eestlaste elu seal põrguks. Paljusid süüdistati aluseta, vangistati. Vaevalt sai rahvas nendest kannatustest toibuda, kui saabus Teine maailmasõda, mis hävitas kõik. Kui meie emake oma kuue lapsega Salduse laagrist sõja lõpul tagasi tuli, oli sõja käigus kõik hävinud ja tuli hakata elama sõdurikaevikus.

Mina olin siis juba 14-aastane. Ma ei saanud peast mõtet, et miks meie oleme Venemaal, kui on olemas maa, kus elavad eestlased. Nii väga tahtsin elada oma rahva keskel.

Ühel päeval, kui emalt loa sain, sõitsingi rongiga „jänest“

Vanaisa pere Venemaal. Päevapilt tehtud tema naise matustel XX sajandi algul.

Foto: Pereaarhiivist

Pihkvani. Pihkvast Võrumaale kõndisin jalgsi. Võrumaa oli minu vanaisa sünnimaa. Minu Eesti oli okupeeritud ja eesti rahvas pidi üle elama julma küüditamist Siberisse, mida tegi võõras valitsus ja võim. Kui me Balti ketis käest kinni hoidsime, röömustasime, et Eesti saab vabaks. Teadsime, et nüüd oleme enda peremehed. Kuid me ei osanud uneski seda ette näha, mis meid edaspidi ees ootama hakkab, – ebaõnnestunud omandireform.

Elan Pärnus. Mäletan, et kui Vene sõjaväelased Eestist lahkusid, siis jäid alles tühjad majad, mis olid toona sõjaväelaste peredele ehitatud. Kõik need majad ja korterid müüdi

oksjonil maha, kuigi oleks olnud õige, kui sundüürnikud oleks saanud need privatiseerida. Kuid sellegipoolest pidi rahvas võtma pangalaenu – rahvas tehti pangaorjadeks. Tubli Eesti rahvas oleks pangaorjusest ka üle saanud, kui tollal oleks tööd olnud. Vabrikuid ja tehaseid aga müüdi võõrastele, vastu saamata garantiid, et inimeste töökohad säiliks. Kui enne olime okupeeritud, siis nüüd müüsimise võõrastele tükihaaval oma vabrikuid.

Lõpetasin omal ajal Sindi kutsekooli, kus meile õpetati ka seda, et kui riik ise ei tooda mitte midagi, siis see on vaene riik.

Olin alati uhke oma väikese

Eesti üle. Sindi vabrikus valmistasime ülikonna- ja mantliriideid ning igasuguseid muid villaseid riideid. Meie toodang oli nõutud igal pool. Minul kui vanainimesel on praegu valus vaadata, kuidas noored siplevad tööpuuduses. Noorpaarid peavad elama lahus, ollakse võõral maal tööotsingul. Meie maaelu on vaikselt hääbumas. Noored ei hinda enam eesti laulugi. Kust suunast see tuul puhub, ei tea. Vanadeestlased hoidsid kokku, oskasid toime tulla. Südamest tahaks, et see oleks jälle nii.

Zinaida Smagin (Paabo) Pärnust

Hingest hinge, südamest südamesse

Ema meenutab

Emakene, hellakene, istub noruspäi: Kuhu need mu elatud eluaastad jäid?

Alles ma veel õuemurul ringi lippasin. Sõrkisin ma karja järel, silmad unised.

Karjalapse-põlvest teenijaks ma sain. Sinna juurde kuulub palju unetuid öid.

Päev see mõõdus tööde rutus, ööst seal jätku juurde sain. Väsinud keha vajas unne, juba kell mind üles löi.

Päivi palju näha sain oma eluteel, käimata ei jäänud pikad rännuteed. Selleks ajaks olin jõudnud pereelu rajada, teenijatitrukust selja sirgeks ajada.

Elu mult on võtnud mehe, lapsed ka. Siberisse jäänud, risti rinnal käed. Kodumaale jõudsin suure vaevaga. Selle eest ma taevast tahan tänada.

Südamevalu

Emake väsinud, vaade on kurb. Ootab oma poega, kes Siberis on surnd. Kraamib toa ja katab laua. Seisatama jääb ja ootab kaua...

Isegi koputust kuuleb uktsel, avama ruttab südametuksel. Aga ta eksitust märkab juba – tihane sisse astumiseks palub luba.

Viirastuslikult ema näeb poja näojooni, isegi kõrvus kuuleks ta hääletooni. Ei saa aru, kas ilmsi või unes? Juba ta läinud, kuhu ta pages?

Emake kõssi vajund, toolil võtab istet. Rinnas tunneb valusat, torkivat pistet. Südamevalu suurem kui elutöökoorem, kannataks välja, kui ainult oleks noorem.

Ematüüdi sügavalt südamest ohkab: miks mu lootused kõik läksid luhta? Kas siis mõteteski oodata ei või poega, kes Siberis otsa sai?!

Hing on väsinud ja mõte ei tööta, olematule loomale ette veab sööta. Ajataju jäägitult kaduma läinud, mälulünk temaga oma töö teinud.

Su armas kallis pesapaik

Sind võeti kodust kinni kui lindu pesa seest. Ja hetkegi ai antud, et pääseks kulli käest.

Neis veritsevais haavus siit viidi kaugele, kui puud veel olid raagus, ei õitsend lilleke.

Su armas kallis pesapaik, sa temast ilma jäid. Nii viletsust kui vaeva sel kaugel reisil näind.

Su hinge jäänud haavad veel kauaks püsima. Su lapsedki veel saavad neist osa endale.

Ei aita ilus kõne, ei valet varja ta. Kas küünal kuusel põleb, kui ta on tahita?

Adele Leinsoo (85) Viljandimaalt

Keskerakond mälestab kauaaegset erakonna Nõmme piirkonna liiget

AARE OVIIRI
30.12.1937 – 06.03.2012

Avaldame kaastunnet lahkuva tütrele

Kallis Mailis Reps!

Avaldame sügavat kaastunnet

VAIKI RAND
18.06.1937 – 20.03.2012

surma puhul.

Eesti Keskerakonna Riigikogu fraktsioon ja juhatus

Tartu üritused

Kolmapäeval, 21. märtsil kl 13
Keskerakonna Tartu büroos (Ülikooli 12) räägime arstiabi olukorrast, külaliseks Tartu Haigekassa direktor **Maili Parv.**

Neljapäeval, 22. märtsil kl 14
Haridusosakonna saalis (Raekoja plats 12) kohtume Lõuna prefektuuri töötaja **Janek Maasikuga.**

Pühapäeval, 25. märtsil kl 13
saavad büroos kokku seniorid.

Esmaspäeval, 26. märtsil kl 14
võtab büroos tartlasi vastu jurist **Marjo Antik.**

Kriminaalmenetluse varjus võib käia nõiajaht

Keskerakonna volikogu võttis vastu avalduse „Eetiline Eesti Vabariik – kas ka õigusriik?“, milles öeldakse, et viimase aja skandaalid on kahjustanud poliitika ning õiguskaitseorganite mainet, vähendanud inimeste usku ja õiglusmeelt aususesse ning demokraatia toimimisse.

„Meie riigile

kipub omaseks saama olukord, kus skandaalides kasutatakse relvana õiguskaitseorganeid käsikäes meediaga. Sõltumatust ja salajasest uurimisest minnakse kaarega mööda ning sisuliselt toimub kohtuprotsess juhtivate meediaväljaannete esikülgedel. Samasuguseks tavaks on saanud praeguste riigijuhtide valmidus anda kõigile skandaalidele kiirelt ka hävitavaid eetilisi hinnanguid. Nii kipuvadki skandaalid jääma vaid eetiliste hinnangute tasemele ning poriga ülevalatute süü ei leia tõendamist. Kuid maine rikutakse pikaks ajaks,“ seisab avalduses.

„Juristide analüüsi

kohaselt võib kriminaalmenetluse varjus riik hoopis etendada kaasaegset nõiajahti. Kui halb peab olema aga tegu, mis annab riigile õiguse võtta inimese kõik tegemised pikemaks ajaks luubi alla?

Uurimise või läbiotsimise käigus saadud juhuleiu kohta peab aga küsima, kas see on ikka põhjendatud? Kas see on ikka juhuslik leid rajal, mida käidi kitsalt konkreetsesse juhtumisse sekkumise hädavajalikkuse tarbeks? Kui me neid küsimusi ei küsi, siis anname iseennast lahti oma vabast staatusest ning allutame ennast täitevvõimu suvaotsustele.“

„Rait Maruste,

kauaaegne kõrgetasemeline kohtunik, praegu Riigikogu põhiseaduskomisjoni esimees, on rõhutanud, et riigi suurima opositsioonierakonna keskkontori läbiotsimine massiivse ja jõulise politseioperatsiooni käigus suhteliselt lahja ametliku kahtlustuse pinnalt võib kergesti näida „Valgevene tegemisenäna“, mis sobitub raskesti Eesti kui demokraatliku õigusriigi kuvandiga,“ öeldakse avalduses.

„Mis saab aga niiviisi parlamendiliikmete puutumusest?

Seadusandjaid endid on seadusega kaitstud just seetõttu, et nad julgeksid vabalt mõelda ja kõneleda. Seetõttu, et nad oleksid oma otsuste langetamisel vabad ning käituksid südametunnistuse ja valijatelt saadud mandaadi alusel. Kui aga seadused muudavad rünnatavaks seadusandja, siis on see otsene oht demokraatiale,“ väidavad avaldajad.

„Tuleb mõista,

et kui praegu võib õiguskaitseorganite liigne jõukasutus tunduda vaid erandina, siis järgmisel päeval võib see tabada juba igaüht, muutuda kontrollimatuks ning sihikindlaks. Eesti Vabariik taastati just vabariigiks ning see peab

olema ka õigusriik, kus kõik kodanikud võivad olla kindlad, et neid alusetult taga ei kiusata. Niikaua, kuni on olemas võimalus, et jõustruktuuride abil täidetakse poliitilisi tellimusteid, püsib oht meie demokraatiale ning mõtte- ja sõnavabadusele. Jõustruktuuride tippametnikud ei tohi olla ametisse määratud vaid valituse heakskiidul – nad peavad saama ka parlamendi opositsiooni toetuse!“ teevad keskerakondlased ettepaneku. Lõpetuseks öeldakse, et ükski erakond ei tohi pealt vaadata, kuidas demokraatia alustaladid õhonestatakse ning võim on koondumas õiguskaitseorganite ja nende juhtide kätte.

Valitsusliit ohverdab Kreeka heaks 100 000 eesti inimest

Keskerakonna volikogu võttis vastu Kreeka-teemalise avalduse, kus öeldakse, et majandusraskustes on meil päevakorral Kreeka teise abipaketi andmine, milles Eesti rahaliseks väljaminekuks oleks 357,24 miljonit eurot. Jutt käib küll garantiist, kuid igale pisutki Euroopa majandusarenguid jälgivale inimesele on selge, et tegelikult tähendab see reaalselt raha Kreekas kontrolli alt väljunud probleemide kinnimaksmiseks.

357 miljonit eurot on üle viie ja poole miljardi Eesti krooni. Selle summaga oleks võimalik aasta aega maksta keskmist palka ligi 35 tuhande inimesele. Poole keskmise palga eest saaks panna Eestis Kreeka rahaga aastaks ajaks tööle 70 tuhat inimest. Miinimumpalka ületava summa, 300 euro eest kuus, saaks aasta aega Kreeka raha toel töötada 100 000 inimest.

Kas me Kreekale abilaeva komplekteerides oleme unustanud, et Eestis on endiselt tööpuudus? Mis põhjusel ei taha me aidata 100 000 eesti inimest, kui nende eludele, toimetulekule ja edasisele karjäärile on, nagu tõestab Kreeka abistamise näide, valitsuse ja riigikogu koostöös lahendus leitav paari päevaga? Kas see on ükskõiksus, pahatahtlikkus või kuritahtlikkus?

Eesti vastandub

täna enneolematu streigilainega. Lisaks õpetajatele on streigi tee valinud paljude teiste elualade inimesed. Inimesed

tänavatel meelt avaldamas kahtlemata vaba ühiskonna tunnus, kuid teisalt tähendab see ka tegemata tööd, üldist majanduse funktsioneerimise häiritust ja süvenevat hoiakut, et „ka meie oleme otsustanud lõpetada Eesti tuleviku heaks pingutamise!“.

Madalad sissetulekud

on pagendanud välismaale kümned tuhanded inimesed. Paljud ei ole seda soovinud minna ja on teinud sundkäigu, kuid olles juba korra Eesti tolm jalgedelt pühkinud, naasta enam ei kavatse. Võime küll hellitada lootust olukorra paranedes siia tagasi tulevatel kaasmaalastel, kuid inimesed ei taha enam riski võtta. Kui korra oled juba turvalises ühiskonnas juured mulda ajanud, siis ei soovi enam uue ebastabiilsusega riskida.

Suureks probleemiks

on tõusnud kodutud. Õnneks on sellest üha rohkem rääkima hakatud, kuid reaalselt olukord halveneb.

Varjupaiku on vaja juurde jaseal ööbivate inimeste hulgas on üha rohkem neid, keda hiljuti veel keskklassiks pidasime.

Valitsus sulgeb päästekomandodid, postkontoreid, koole jm maapiirkondade infrastruktuuri. Valitsevad Reformierakond ning Isamaa ja Res Publica Liit suretavad Eestimaad. Kuid samas leiame kiirelt lahendusi, et Kreekas päikesel all peesitav elunautleja ei peaks hakkama ettenähtud makse maksma oma basseinit, mereäärset majalt ja luksusautilt. Kas kunagi koidab ka päev, kui selge mõistus Eestis koju jõuab ja suudame oma tänaseid tegusid kainelt analüüsima hakata?

Euroopa solidaarsus

ei saa olla valikuline. Solidaarsusele Kreekaga peab lisanduma solidaarsus ka Eesti, Läti ja Leedu põlluharijatega. Parempoolsete koalitsioonipoliitikute ignorantsus Eestis ja pugejalikkus välismaal on ületanud taluvuse piirid. Tegemist on kaugele arenenud silmakirjalikkusega, kus uinutavaid poliitilisi ilukõnesid treides tuuakse ohvriks oma rahvas ja Eesti majandustulevik. Sotsiaal-majanduslik olukord viiakse meie riigis sellisesse äärmusesse, kust tagasipöördumine ka ootamatu rahaleiu korral ei ole varsti enam võimalik. Täna valitsus mängib

maha selle riigi, mida nii pikalt, ohvrimeelselt ja allaheitlikult oleme ehitanud.

Eestil on Tallinna linnas

hea sotsiaalsete töökohtade loomise kogemus. Kreekasse maetava raha toel ja Tallinna kogemuse najal on võimalik üle Eesti 100 000 inimest aastaks ajaks ametisse panna. Sellest oleks kasu Eesti majandusele, kuid eelkõige annaks see uue lootuse neile 100 000-le, kes täna kannatavad puudust või on sunnitud riigist lahkuma.

Eesti majanduse jaluleseadmiseks

on vajalik täna mobiliseerida ressursid ja suunata need targa viisil meie riigi teenistusse, mitte pilduda seda üle Euroopa laiali. Jutud sellest, et meil ei ole valikuid, on vaid demagoogia ja oma arguse õigustamine.

Keskerakond ei näe võimalust toetada Kreeka ülejõu elamise kinnimaksimist ja peab vajalikuks meie oma riigi majanduse kordategemist. Eesti avalik sektor on ellu kutsutud meie enda riigi huvide eest seismiseks, kui aga see eesmärk on võimalolijatel hägustunud, tuleb astuda tagasi ja anda võimalus neile, kes riigi eest on suutelised seisma ja tahavad seista.

TALLINNA TV

26. märts - 1. aprill

ESMASPÄEV, 26.03

08:55 KAVA
09:00 TÄNA*
09:20 Terve tervis*
09:50 Aleksei Turovski lood*
10:20 Meistrite linn*
10:40 Inimese mõõde. Juhan Smuul*
11:10 Mina, eurooplane*
11:25 Oma Valitsus*
11:55 Kaming suun - TTVs tulekul...*
12:15 Eesti MV Ladina-Ameerika tantsudes*
13:45 Info TV
18:15 KAVA
18:20 TÄNA. Lühiuudised
18:30 Koos parima sõbraga*
19:00 TeTeVeke
19:20 TÄNA. Lühiuudised*
19:30 Kas tohib?*20:00 Pealinnapilt
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Tallinlase tarbeks*
21:30 Spordisõbrad
22:00 Leedi Chatterley
00:45 KAVA
00:50 TÄNA*
01:20 Pealinnapilt*
01:50 Spordisõbrad*
02:20 Info TV

TEISPÄEV, 27.03

08:55 KAVA
09:00 TÄNA*
09:30 Tallinlase tarbeks*
10:00 Kas tohib?*10:30 Pealinnapilt*
11:00 Spordisõbrad*
11:30 Arhiivivaramu. *
12:00 Vintskapist soklini*
12:30 Est - Tattoo 2011*
14:00 Info TV
18:15 KAVA
18:20 TÄNA. Lühiuudised
18:30 Linna aed*
19:00 TeTeVeke
19:20 TÄNA. Lühiuudised*
19:30 Õigusnõu
20:00 Kultuurimeetri arhiivist
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Helsinki - Tallinn
21:30 Mõtlemel taas
22:30 Pikk nädalavahetus
23:55 KAVA
00:00 TÄNA*
00:30 Õigusnõu*
01:00 Helsinki - Tallinn*
01:30 Pikk nädalavahetus *
02:55 Info TV

KOLMAPÄEV, 28.03

08:55 KAVA
09:00 TÄNA*
09:30 Õigusnõu*
10:00 Mõtlemel taas*
11:00 Tallinn liigub*
12:00 OTSE: LV Pressikonverents
12:30 Helsinki - Tallinn*
13:00 Rühmvõimlemise meistriülistlused 2011
Info TV
13:30 KAVA
18:15 TÄNA. Lühiuudised
18:20 LV Pressikonverents*
18:30 TeTeVeke
19:00 TÄNA. Lühiuudised*
19:20 Pealinna Pead
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Estica. Linnamüür
21:30 Meedia keskpunkt
22:00 Juri Lotman 90, 1/2*
22:30 Juri Lotman 90, 2/2*
23:00 KAVA
23:05 TÄNA*
23:35 LV Pressikonverents*
00:05 Estica. Linnamüür*
00:35 Juri Lotman 90, 1/2*
01:05 Juri Lotman 90, 2/2*
01:35 Info TV

NELJAPÄEV, 29.03

08:55 KAVA
09:00 TÄNA*
09:30 LV Pressikonverents*
10:00 Pealinna Pead*
11:00 Estica. Linnamüür*
11:30 Meedia keskpunkt*
12:00 Kultuurimeetri arhiivist*
12:30 Juri Lotman 90, 1/2*
13:00 Juri Lotman 90, 2/2*
13:30 Info TV
18:15 KAVA
18:20 TÄNA. Lühiuudised
18:30 Spordisõbrad*
19:00 TeTeVeke
19:20 TÄNA. Lühiuudised*
19:30 Päevakava
20:00 Dokumentaalfilm. Keraamik Leo Rohlin
20:30 TÄNA. Pealinna uudised

21:00 Hingelt tugevad
21:30 Elu peeglis
22:00 Süütud hääled
00:00 KAVA
00:05 TÄNA*
00:35 Elu peeglis*
01:05 Süütud hääled*
03:05 Info TV

REEDE, 30.03

08:55 KAVA
09:00 TÄNA*
09:30 Päevakava*
10:00 Dokumentaalfilm. Keraamik Leo Rohlin*
10:30 Hingelt tugevad*
11:00 Elu peeglis*
11:30 Linna aed*
12:00 Eesti lahtised võitlusunside mängud
13:20 Trummifestival 2010
13:55 Info TV
18:15 KAVA
18:20 TÄNA. Lühiuudised
18:30 Pealinnapilt*
19:00 TeTeVeke
19:20 TÄNA. Lühiuudised*
19:30 Tartu uudised
20:00 Kultuurimeeter
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Oma Valitsus
21:30 Elamus. Helena Tulve teatris
22:15 EMV kümnes tantsus 2012
23:45 KAVA
23:50 TÄNA*
00:20 Tartu uudised*
00:50 Kultuurimeeter*
01:20 Elamus. Helena Tulve teatris*
02:05 Info TV

LAUPÄEV, 31.03

08:55 KAVA
09:00 TÄNA*
09:30 TeTeVeke
09:40 Ajaga sammu
10:10 Kaming suun - TTVs tulekul...
10:30 Kultuurimeeter*
11:00 OTSE: Eesti omavalitsuste kongress
16:00 Kas tohib?*16:30 Tartu uudised*
17:00 Mõtlemel taas*
18:00 Info TV
18:15 KAVA
18:20 TeTeVeke
18:30 Estica. Linnamüür*
19:00 Terve tervis*
19:30 Keskkonnanädal
20:00 Etnos
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Kaming suun - TTVs tulekul...*
21:10 Tallinna päev 2005
21:45 Augustibiilus 2011
23:00 KAVA
23:05 TÄNA*
23:25 Etnos*
23:55 Keskkonnanädal*
00:25 Augustibiilus 2011*
01:40 Info TV

PÜHAPÄEV, 01.04

08:55 KAVA
09:00 TÄNA*
09:20 TeTeVeke
09:30 Aleksei Turovski lood*
10:00 Etnos*
10:30 Terve tervis
11:00 Linna aed
11:30 Keskkonnanädal*
12:00 Elamus. Helena Tulve teatris*
12:45 Õigusnõu*
13:15 Päevakava*
13:45 Augustibiilus 2011*
15:00 EMV kümnes tantsus *
16:30 Info TV
18:15 KAVA
18:20 TeTeVeke
18:30 Helsinki - Tallinn*
19:00 Kuum ja terav*
19:40 Meistrite linn*
20:00 Arhiivivaramu. Kirjanikud
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Mina, eurooplane
21:05 Alternatiiv 1/5
21:20 Suured helid. Birgitta festival 2010
23:00 KAVA
23:05 TÄNA*
23:25 Meistrite linn*
23:45 Arhiivivaramu. Kirjanikud*
00:15 Alternatiiv 1/5*
00:30 Suured helid. Birgitta festival 2010. Orpheus ja Eurydike*
02:10 Info TV

Nädala juubilar INDREK NEIVELT 45

Indrek Neiveltil on Eesti majandusel eriline koht. Tema saatuseks oli asuda Hansapanga, Eesti kõige väärtuslikuma ettevõtte juhi kohale mõnevõrra vastuolulises olukorras – Hansapank enam polnud põhilises osas meie, kuid hingelt oli jäänud veel Eesti pangaks. Sellest ametist lahkus ta aga siis, kui Hansapangast sai üksnes *Eestis töötav pank*.

Oma maa juhtiva finantsisti jäämises esiplaanile ka pärast tema ametist lahkumist ei ole midagi üllatavat. Maailmajanduses on ju järele ots juba kaua kuulunud finantskapitalile, ja pealegi on viimastel kümnenditel olnud raha võim suurem kui eales varem. Seetõttu ei olekski igati loogiline, kui Eesti suurima ja energilisema panga – Hansapanga – endised juhid meie majandusel mõjukalt kaasa ei räägiks. Hansapank oli ju Eesti majanduse kroonijuveeliks, temaga seotud mehed Eesti majanduse kõige olulisemad tegijad. Ja seda mitte üksnes Eestis. Hansapank oli tugev tegija kogu Baltikumis, ning seda märgati ka kaugemal.

Ega siis mitte päris niisama ei kutsutud Indrekut kohe pärast

Hansapangast lahkumist juhtima Peterburi Panka.

Paraku käivad talentide üleküluse all kannatavas ja lihtsaid lahendusi armastavas Eestis asjad mõnevõrra teise loogika järgi. Siin pole praktilistel kogemustel ja keeruliste probleemide lahendamise oskuse erilist väärtust ning nii on paljud hiljutised tegijad üsna kiirelt unustusehõlma vajunud.

Indrek erinebki oma endistest töö- ja saatusekaaslastest eelkõige selle poolest, et ta pärast Eesti majanduse rataste vahetu õlitamise võimalusega jumalaga jätmist ei tõmbunud ka pärast eraarisse sukeldumist täiesti kõrvale, vaid jäi mõeldunu üle mõtlema ja, mis veel tähtsam, oma mõtteid teistega jagama.

Mõtlemata selle üle, miks meil läks nii nagu on läinud; mis läks hästi, mis mitte. Ning millest see kõik on sõltunud: mida nii ettevõtjad kui ka valitsus oleks saanud teha või pidanud tegema teisiti.

2007. aastal otsustas Indrek vastu võtta vastloodud Eesti Arengufondi nõukogu esimehe koha. See oli aeg, kui Eestis elati kahel pool ookeani sepietsetud krediitimullist teki-

Foto: SCANPIX

tatud edukuse ja õitsengu illusioonis ning loodeti väljast sisse voolava laenu raha rivi- kulutamiseks jõuda maailma viie rikkama riigi hulka.

Pankurina Indrek sellest laastutulest end petta ei lasknud ja otsustas juba siis, kui

Arengufondis veel ühtegi inimest tööl polnud, et esimeseks ajaks, mille fond peab ära tegema, saagu Eesti tööstuse konkurentsivõime uuring. See telliti Tartu Ülikooli majandusteaduskonnalt ja tulemused, mis kinnitasid Indreku kartust, selgusid just õigel ajal

– tubli aasta jagu varem kui finants- ja majanduskriis täie jõuga jõudis Eestisse. Selgus kurb tõsiasi: Eesti tööstus oli viimase kolme aastaga kaotanud suure osa oma konkurentsivõimest välisturgudel ja elas paljuski üksnes laenu sissevoolust tekitatud sisenõudluse kasvu arvel; et välisraha sissevool on pidurdunud, ning et koos sellega variseb peatselt kokku ka meie suur majandusedu.

Paraku polnud Eestis jõudu, kes oleks olnud valmis või suuteline tõe omaks võtma ja olukorra leevendamiseks vajalikke samme astuma. Mart Laar vaatas tulemusi, mõistis ja ohkas nukralt; Tööstus- ja Kaubanduskoda samuti... Ja nii jõudiski Eesti aasta möödudes viie kriisist kõige enam kannatada saanud riigi hulka.

– pakutu seas ilmselt kõige populaarsem.

Edasine areng näitas, et sellel pakkumisel oli selge loogika. Oli ju Indrek see, kes eurotsooni probleeme tajudes soovitas siis, kui polnud veel hilja, euroga ühinemisel aeg maha võtta ja vaadata, missaab. Analüüsida olukorda. Võibolla polnudki see soovitus kõige parem, kuid hea oli ta juba seepärast, et me peame ükskord aru saama, et võimalusi on alati mitu ning ainult neid avalikult ja mitmetes meeskondades läbi analüüsid on võimalik leida neist meie parim. Seepärast on head ja vajalikud ka kõik muud Indreku poolt kirja pandud ja avaldatud arvamused, mida meedia ja rahvas suure huviga jälgib. Inimesed on ju tänaseks oma nahal kogunud, kui kalliks võib neile minna selliste poliitiliste otsuste hind, mis pole läbinud asjatundjate avalikku kontrolli.

Indrek sai 17. märtsil 45-aastaseks. Soovin Sulle õnne edaspidiseks ning ootan ka edaspidi Sinu mõttearendusi maailma ja Eesti probleemidest.

Heido Vitsur

Ravimid poodidesse: võidab äri, kaotab tervis

Konkurentsiamet on teinud Riigikogu sotsiaalkomisjonile ettepaneku kaaluda võimalust ravimite müügi väljaspool apteekide farmatseutilise erihariduseta isikute poolt, millele järgneks vastav seadusemuudatus. Konkurentsiameti hinnangul piirab regulatsioon, kus ravimeid väljastavad ainult apteegid, ettevõtlusvabadust ja ausat konkurentsi. Ravimid soovitakse panna müüki ka kauplustesse ja bensiinijaamadesse. Keskerakonna volikogu võttis selle kohta vastu oma avalduse.

Pealtnäha tundub mõte laiendada ravimite käsimüüki igati inimsõbralik – mida rohkem müügikohti, seda mugavam on ravimit vajava inimese elu. Kuid kui käsimüügiravimid tulevad poodidesse ja bensiinijaamadesse või veel allesjäänud postkontoritesse, tooks see kiiresti kaasa väikelinnas või maa-asulas kohaliku proviisoriapteegi ehk rohpoe sulgemise, sest nende läbimüük väheneb veelgi.

Käsimüügi laiendamine seab ohtu retseptiravimite kättesaadavuse

Elutähtsate ravimite kättesaadavus ei tohi enam halveneda, sest kui näiteks parasetamoolita elab inimene öö üle, ilma insuliinita ei pruugi nii hästi minna. Maa-apteekide sulgemine mõjutab inimeste tervist märkimisväärselt. Väikesed roheteadlaste apteegid maal kiratsevad niigi ja iga väiksemgi lõök hukutaks veel toimiva maa-apteekide võrgu.

Apteekide allutamine ärireeglitele muudab rohtude ostmise suurlinnades küll mugavamaks, aga jätab häta inimesed nendes piirkondades, kus ravimiäri end hästi ära ei tasu.

Suurenevad terviseriskid

Ravimite vabam ja laialdasem kättesaadavus suurendab terviseriske. Müük väljaspool apteekide võib kaasa tuua ravimite väärarbitrimise – üleannustamise, eri ravimite ohtliku koostamise, otsese vastunäidustuse jm. Ravimiohtuse probleem on eriti terav parasetamooli sisaldavate rohtude puhul. Näiteks Inglismaal, kus ravimid on

kergesti kättesaadavad, registreeritakse igal aastal umbes 500 surmajuhtumit, mis on tingitud proviisori nõuande puudumisest.

Kauplustes vabalt kättesaadavad ravimid võivad sisaldada aineid, millest valmistatakse illegaalse narkootilise toimega ühendeid. Marketikassiril või tanklatöötajal puudub professionaalne kompetents hindamiseks võimalikke riskitegureid ja tahe vastandada neid ärihuvidele. Ravimite müük tavapoodides võib suurendada võltsitud või aegunud ravimite müüki. On küsitav, kuidas riigilisel oleval ravimi infolehed tagavad küllaldast info erivajadustega inimestele – vaegnäijatele, vanuritele jt.

Ohuks on ravimipakendite võimalik avamine ja rikkumine kauplusekõlastajate poolt. Samuti avab see rohelise tee võltsravimite müügiks. Ka võib ravimite müük väljaspool apteekide kaasa tuua hinnatõusu, sest apteekidele on riik seadnud juurdehindluse piirid, kuid kauplustel neid ei ole.

Keskerakonna volikogu leiab, et mis tahes ärihuvide ei tohi olla kõrgemal tervisekõrval ja ettevõtlusvabadus ühiskonnas ei saa olla ainus või ülim väärtus. Konkurentsiameti ettepanek ei arvesta ravimite müümise seotud meditsiinaspekte ja võimalikke terviseriske. Ravimite müüki tohivad ainult roheteadlaste apteekid. Riik peab toetama maa-apteekide toimetulekut ja tagama ravimite kättesaadavuse.

Seega ei ole Eesti käsimüügiravimite kättesaadavuse laiendamiseks täna veel valmis.

Langenud Vabadusvõitleja Päeva XVI aulakonverents Tartu Ülikooli aulas pühapäeval, 25. märtsil

12.15	Mart Niklus	Konverentsi avamine. Süüdatakse küünlad. Mälestatakse Jüri Kukke ja 1949. a. märtsiküüditamise ohvreid
12.20	Aare Pällin	Mõtteviisi muutusest rahvusliku vabadusvõitluse tunnustamisel
12.35	Urmas Aunin	Riigikogu avaldus "Tunnustuse avaldamine Eesti kodanikele" ehk 30 aastat hiljem
12.45	Mart Niklus	Kas ikkagi kõiki vastupanuliikumistest osavõtnuid peetakse mees?
12.55	Igor Kopõtin	Venelased vabadusvõitluses aastatel 1918-1944
13.15	Kalju Mätik	Suurest vales ja suurest terrorist
13.35	Priit Silla	Mineviku must vari
13.45	Toomas Varrak	Vabadus - see on lakkamatu plebistsiid
14.05	Vello Ederma	Väliseestlaste tegevusest
14.25	Sergei Metlev	Rahvusvahemused kui rahvusriigi tugevus
14.45	Uno Liivaku	Ununev soveti keel sõnaraamatus
15.05	Bruno Javoš	16. märts 2012 Läti Vabariigis

Vaheaeg, päevakohase näitusega tutvumine

16.00	Enn Tarto	Naiste saatus okupatsiooniaastatel
16.20	Toomas Kümmel	Julgeolekuriskid tänases Eesti Vabariigis
16.30	Argo Loo	Miks on Eesti Euroopa Liidu liiduvabariik
16.50	Jaan Hatto	Mis võiks Eesti päästa?
17.10	Tõnu Kalvet	Ajaleht "Rahvuslik Teataja" teel eesti rahvuslaste ühishäälekandjaks
17.20	Osvald Sasko	Riigipiirist
17.30	Jaak Valge	Peapiiskop Eduard Profittlich
17.45	Jekki Rjazin	Võrdlemisi põgus pilk mälestustegevuse asutuslikele (institutiivsetele) tarvidustele ja võimalustele
18.00	Olev Ott	Kohtumised viie aasta uuringutöö jooksul Eestis, Rootsis ja Norras
18.10		Konverentsi lõpetamine. Tutvustatakse järjekordset pöördumist Eesti Vabariigi Valitsuse ja Riigikogu poole kuulutada Langenud Vabadusvõitleja Päev (27. märts) Eesti Vabariigis riiklikuks tähtpäevaks. Häälletamine pöördumise toetuseks

Aulakonverentsi juhataja **Kalju Mätik**, abijuhatajad **Märt Kunnus** ja **Rein Vanja**

Akadeemiline Vabadusvõitlejate, Inimõiguste ja Repressioonihvrite Mälestuskeskus HEREDITAS HEROUM-DEFENSORUM LIBERTATIS et IURIS CIVILIS HOMINUM in memoriam JÜRI KUKK

Rein Ratas kohtub lasnamäelastega

Pühapäeval, 25. märtsil Keskerakonna Lasnamäe büros (Pae 19) kell 14 järjekordne kohtumine poliitikuga. Seekord on külla palutud REIN RATAS.

Räägime tänasest ja homsest päevast, kuid meenutame ka sündmusi, mis leidsid aset samal kuupäeval 1949. aastal.

Pille Lövend Lasnamäe KE Seeniorsektioon